

wroclaw.pl

Neptun wrócił do Wrocławia

Wszyscy myśleli, że podzielił los zniszczonego w 1945 roku pl. Nowy Targ. Ale po ponad stu latach barokowy Neptun został odnaleziony.

str. 8

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 46 (112), 14-19.12.2022

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Świętuj w święta

Pierwsi mieszkańcy odebrali tańszy węgiel

Do Wrocławia dotarły już pierwsze partie tańszego węgla – 2000 zł za tonę – jest on wydawany w składach węglowych.

str. 3

Wrocławianin pobił rekord Guinnessa!

Krzysztof Gajewski pobił rekord Guinnessa w najdłuższym pływaniu... wewnątrz lodowca. Dokonał tego jako pierwszy człowiek na świecie.

str. 13

У Вроцлаві створено 17 Зупинок Обігріву

Це пункти, де можна зігрітися та провести час. Тут усі охочі можуть випити чаю, скористатися бібліотекою та пограти в настільні ігри.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

mamy budżet na 2023 rok! Tydzień temu sygnalizowałem, że nie jest on naszym „budżetem marzeń dla Wrocławia”, ale dzięki temu, że jest przygotowany odpowiedzialnie i odważnie daje Wrocławowi nadzieję nie tylko na poradzenie sobie w czasie kryzysu, ale też na zachowanie pozycji miasta lidera nowych inwestycji.

Inwestycje te, to nie tylko, jak zdążyliśmy się przyzwyczaić, nowe mosty, drogi czy parki. To także inwestycje w nowe technologie, prowadzone wcale niekoniecznie z publicznych środków. Wrocław od lat tworzy dobry klimat pod rozwój biznesu. Efekt? W miniony piątek ukazał się przygotowy-

wany przez Google raport dotyczący start-upów. Wrocław w tym roku przegonił Warszawę i w rankingu owym zajął pierwsze miejsce.

Dlaczego to dobra wiadomość? Choć może na starcie te zazwyczaj małe projekty nie generują setek miejsc pracy, to jednak zmieniają strukturę zatrudnienia, zwiększając zarobki i – w oparciu o nasze wyższe uczelnie – są ośrodkami innowacji. Dziś to start-upy stają się silnikami przenoszącymi nas w przyszłość. Cieszę się, że Wrocław ma ich tak wiele, zwłaszcza teraz.

W kwestii myślenia o przyszłości – Rada Miejska Wrocławia zobowiązała mnie do działań na rzecz ochrony przychodów wrocławskiego budżetu w tym trudnym

czasie. Wedle ich rekomendacji prosimy Najwyższą Izbę Kontroli o sprawdzenie, czy reformami i politycznymi decyzjami polski rząd nie zaniża sztucznie dochodów samorządu. To ważne pytanie.

Chciałbym, żebyśmy w Nowy Rok weszli z poczuciem pewności, że spójnie patrzymy na kwestię rozwoju naszych lokalnych wspólnot. Kontrola pewnie zajmie trochę czasu, ale jestem przekonany, że jej efekty mogą mieć istotny wpływ na przyszłość nie tylko samego Wrocławia.

Jacek Sutryk

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 15.12	PT. 16.12	SOB. 17.12	ND. 18.12	PN. 19.12	WT. 20.12	ŚR. 21.12
-2°C	-2°C	-2°C	-3°C	1°C	4°C	6°C

NARESZCIE! MAMY PIERWSZY ŚNIEG TEJ ZIMY

„Zima lubi dzieci najbardziej na świecie, dorośli mi mówią nie wierzę. Dzieci roześmiane stawiają bałwana, dorośli stawiają kołnierze” – tak śpiewała Anna Jurkaszewicz za dawnych lat. I dokładnie tak było we Wrocławiu w niedzielę 11 grudnia wieczorem, kiedy zaczął prószyć pierwszy tej zimy śnieg.

Biały puch przez noc pokrył ulice, chodniki, skwery i place Wrocławia puszystą pierzynką. Ale zimie nie udało się zaskoczyć drogowców – o godzinie drugiej w nocy zaczęło się wielkie odśnieżanie, by w poniedziałek rano można już było spokojnie dojechać do pracy czy szkoły. Nieliczni szczęściarze mieli jednak okazję na białe szaleństwo. W parku Tołpy było saneczkowanie, lepienie bałwana i robienie aniołków. Zapraszamy! Prognozy pokazują, że ujemne temperatury będą do końca tygodnia, potem wzrosną, ale wszyscy liczymy jednak, że w Wigilię będzie biało!

Mieszkańcy mogą odbierać tańszy węgiel

Blisko 1200 wniosków o zakup tańszego węgla wpłynęło do Urzędu Miejskiego Wrocławia. Dzięki temu możliwy jest zakup węgla po preferencyjnej cenie 2000 złotych za tonę. Pierwsi mieszkańcy odbierają go właśnie ze składów opału.

Katarzyna Wiązowska

Od 22 listopada do 9 grudnia w Urzędzie Miejskim Wrocławia można było składać wnioski o zakup węgla po preferencyjnej cenie 2000 zł za tonę.

1,5 tony na rok

– Samorządy musiały przejąć na siebie obowiązki związane ze sprzedażą taniego węgla dla mieszkańców. Dlatego stworzyliśmy prostą i szybką procedurę, aby mogli oni ten węgiel nabyć. W tym celu otworzyliśmy specjalnie cztery stanowiska w urzędzie przy ul. Bogusławskiego i przy ul. Zapolskiej – wyjaśnia Grzegorz Rajter z UMW.

Wniosek o tańszy węgiel składało się jednorazowo, maksymalnie na 1,5 tony. Mogły go złożyć osoby, którym przyznano dodatek węglowy, oraz wszyscy, których podstawowym źródłem ciepła jest piec na węgiel i ma to potwierdzenie w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Gospodarstwo domowe może nabyć łącznie 3 tony węgla, z czego 1,5 tony w tym roku, a kolejne w 2023 r.

Węgiel dotarł do Wrocławia

Do Wrocławia dotarły już pierwsze partie tańszego węgla – jest on wydawany w składach węglowych. Swojego zadowolenia nie kryją wrocławianie, którzy wresz-

Do składów opału dotarły pierwsze partie węgla, które wrocławianie odbierają w preferencyjnych cenach

cie będą mogli skorzystać z tańszego opału. – Naprawdę wszystko sprawnie działa. W krótkim czasie dostałem kwitek do odbioru węgla. Teraz muszę jechać do wybranego składu, żeby go odebrać. Jestem szczęśliwy, bo do tej pory siedziałem w kożuchu, w zimnym mieszkaniu. Miałem tylko 14 stopni. Teraz wreszcie będę miał ciepło – cieszy się pan Tadeusz.

Wtórzy mu pan Marek: – Jak dla mnie system działa prawidłowo. Dostałem informację, gdzie mogę odebrać węgiel. Nie wiem jeszcze,

czy będę składał wniosek w przyszłym roku. Zobaczę, jaka będzie jego jakość. Jeśli to polski węgiel, to mam nadzieję, że będzie wszystko w porządku.

Do dyspozycji mieszkańców, którzy chcą kupić węgiel, uruchomiona została infolinia: **71 75 86 996** (w godzinach 7.30–15.30).

➤ **Zobacz film na www.wroclaw.pl**

Budżet Wrocławia na 2023 rok przyjęty

Radni podczas sesji 8 grudnia przyjęli budżet Wrocławia na 2023 r. Za przyjęciem go głosowało 20 rajców, 8 było przeciw, a 5 wstrzymało się od głosu. Łączne dochody Wrocławia mają wynieść w przyszłym roku 5,59 mld zł, a wydatki – 6,4 mld zł.

Redakcja

Przyszłoroczny budżet miasta powstawał w warunkach wysokiej niepewności i podwyższonego ryzyka, w związku z przedłużającą się wojną w Ukrainie i pogarszającą się sytuacją gospodarczą w kraju. Plan budżetowy na przyszły rok zakłada 6,4 mld zł wydatków.

– Tylko wydatki bieżące, 5,23 mld zł, wzrosną względem roku 2022 o ponad 700 mln zł. To przede wszystkim efekt galopującej inflacji. Wydatki majątkowe, czyli między innymi inwestycje, spadną

rok do roku o prawie 175 mln zł, do poziomu 1,18 mld zł – mówi Marcin Urban, skarbnik Wrocławia. I dodaje: – Kolejny rok z rzędu musieliśmy szukać oszczędności, choć po raz pierwszy tak poważnych.

Pieniądze przeznaczone na oświatę i wychowanie to 33 proc. wszystkich miejskich wydatków – łącznie 2,08 mld złotych. W budżecie zaplanowano także 127 mln zł na budowy i przebudowy szkół oraz przedszkoli wraz z infrastruktu-

ry sportową. Planowany budżet inwestycyjny wyniesie 1,08 mld zł. W 2023 roku oddane do użytku zostaną największe inwestycje Wrocławia ostatnich lat. Pomoc i polityka społeczna oraz rodzinna to 10 proc. przyszłorocznego budżetu Wrocławia – 609 mln zł. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska to 465 mln zł, czyli 7 proc. budżetu. To działania związane z gospodarką odpadami komunalnymi, oczyszczaniem miasta czy utrzymaniem zieleni. W bu-

dżecie zapisano także ok. 70 mln zł na realizację programu wymiany źródeł ogrzewania. Na kulturę zaplanowano 206 mln zł, a na sport – 163 mln zł.

Łącznie dochody Wrocławia mają wynieść w 2023 r. 5,59 mld zł, z czego aż 72 proc. z nich (4 mld zł) to dochody własne. Wśród nich: 594 mln zł dochodów z majątku, 587 mln zł z podatku od nieruchomości czy 428 mln zł wpływów z opłat. Niezwykle ważnym źródłem dochodu są wpływy z PIT i CIT. W przyszłym roku Wrocław otrzyma z nich łącznie 1,7 mld zł.

5,59 mld zł
łączne dochody
Wrocławia w 2023 r.

4000 paczek dla potrzebujących

Kończy się Rok Dobrych Relacji we Wrocławiu. Za nami dziesiątki spotkań, koncertów, potańcówek, webinarów, konferencji, wydarzeń, które po dwóch latach pandemii miały sprawić, że wrocławianie, w każdym wieku, wyjdą z domów i spotkają się z innymi w różnych przestrzeniach miasta. W grudniu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje świąteczne paczki dla osób w trudnej sytuacji życiowej. W sumie trafią do 4000 rodzin. Część z nich to Paczki Dobrych Relacji, które w siedmiu miejscach Wrocławia przekaże potrzebującym prezydent miasta. Będą one rozdawane także przez organizacje pozarządowe czy rady osiedli do 21 grudnia.

Ruszyły szczepienia niemowląt

Ministerstwo Zdrowia zdecydowało: w Polsce ruszają szczepienia na Covid-19 dla dzieci, które ukończyły sześć miesięcy. Europejska Agencja Leków wydała pozytywną decyzję dla szczepień niemowląt przeciw koronawirusowi. Szczepionkę przeciw COVID-19 od 12 grudnia mogą otrzymać dzieci w wieku od 6 miesięcy do 4 lat. Ministerstwo podkreśla, że szczepienie podstawowe składa się z 3 dawek szczepionki – dwóch podawanych w odstępie 3 tygodni i trzeciej dawki po 8 tygodniach od przyjęcia drugiej dawki.

Ostatnia niedziela handlowa w 2022 r.

W związku z ustawą o ograniczeniu handlu w niedziele i święta, która obowiązuje od marca 2018 roku, w 2022 roku zaplanowano jedynie siedem niedziel handlowych. Przed nami ostatnia – 18 grudnia. Otwartych we Wrocławiu będzie większość galerii handlowych, marketów i małych sklepów. Zaś w przyszłym roku niedziele handlowe wypadają: 29 stycznia, 2 kwietnia, 30 kwietnia, 25 czerwca, 27 sierpnia, 17 grudnia i 24 grudnia.

Nie przegap! Ostatnie dni na najwyższą dopłatę

To już ostatnie dni, aby zdążyć na dopłatę 12 tys. zł z programu KAWKA Plus. Wystarczy samo złożenie kompletnego wniosku do końca roku, a likwidacją kopciucha i montażem ekologicznego ogrzewania można zająć się w 2023 roku. Wrocławianie do końca listopada złożyli już blisko 1000 wniosków. Dołącz do nich!

Bartosz Moch

Ogrzewanie kopciuchem to, w obecnych czasach, najdroższe źródło ciepła. Nie dość, że ceny węgla biją rekordy, to jeszcze jest ono coraz mniej dostępne. To wszystko powoduje, że coraz chętniej wrocławianie spoglądają na inne rodzaje ogrzewania: elektryczne, gazowe czy sieć centralnego ogrzewania. Ekologiczne może być bowiem także ekonomiczne.

Zgodnie z wyliczeniami ekspertów z Politechniki Wrocławskiej, w mieszkaniu o pow. 50 mkw., roczny koszt ogrzewania: piecem na węgiel wynosi 6 tys. zł, ogrzewaniem gazowym 865 zł, elektrycznym 1933 zł, centralnym 2640 zł.

Stawiają na elektryczne

Warto się pospieszyć, bo to ostatnia szansa, by odebrać 12 tys. zł. Wnioski złożone w 2023 r. mogą być złożone na dopłatę maks. do 10 tys. zł, a w 2024 r. wyniesie ona do 8 tys. zł. Przypomnijmy, że od 1 lipca 2024 r. korzystanie z kopciuchów będzie karane, zgodnie z przepisami uchwały antysmogowej, grzywną do 5 tys. zł. – Mimo podwyżek cen energii wrocławianie wciąż chętnie korzystają z programu KAWKA Plus. Do końca li-

stopada złożyli już 973 wnioski. Widoczna jest natomiast zmiana w zakresie instalowanych źródeł ogrzewania. Wrocławianie dużo częściej, niż do tej pory, wybierają ogrzewanie elektryczne, m.in. panele grzewcze, piece akumulacyjne i pompy ciepła – mówi Małgorzata Demianowicz, dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W sumie, od 2019 r. zlikwidowano prawie 7 tys. pieców, wydając na ten cel ponad 200 mln zł. Rekordowy był 2021 r., w którym usunięto 3300 pieców. W 2022 r. miasto szacuje, że usuniętych zostanie kolejne 2–3 tys. kopciuchów. Walka ze smogiem to nie tylko indywidualna wymiana ogrzewania z miejską dopłatą, ale także prace w gminnych lokalach.

– W ubiegłym roku zlikwidowaliśmy kopciuchy w blisko stu miejskich kamienicach. W tym roku kolejne 900 mieszkań zostanie podłączonych do sieci ciepłowniczej. To ogromne przedsięwzięcie, największe w historii Wrocławia. Zakładamy, że do 2024 roku z komunalnych kamienic powinny zniknąć wszystkie trujące piece – podkreśla Rafał Guzowski, pełnomocnik prezydenta Wrocławia ds. wymiany źródeł ogrzewania.

ZMIEN PIEC

Stracisz 2000 zł jeżeli nie złożysz wniosku do końca roku

12 000 zł w 2022 r.

10 000 zł w 2023 r.

71 799 6 799 **ZmienPiec.pl**

Jak złożyć wniosek?

Wnioski do programu KAWKA Plus można składać w Urzędzie Miejskim Wrocławia w Wydziale Środowiska i Rolnictwa przy

ul. Hubskiej 8–16, a także elektronicznie – przez platformę ePUAP lub pocztą tradycyjną (wysyłając na adres Wydziału Środowiska i Rolnictwa). W razie pytań do dyspozycji mieszkańców są

doradcy energetyczni, z którymi można skontaktować się od pon. do pt. w godz. 8–15.30 (tel. 71 799 6 799, e-mail: zmienpiec@um.wroc.pl).

Wniosek do programu KAWKA Plus ma tylko dwie strony. Można go pobrać ze strony Zmien piec lub ze strony BIP-u. Wykaz wszystkich załączników wypisano w części VII formularza. Kluczową kwestią jest poprawnie wypełniony, kompletny wniosek, wraz ze wszelkimi niezbędnymi załącznikami. Do wniosku należy dołączyć dokument, potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości (akt notarialny lub umowa najmu).

Na co dotacje?

W ramach akcji „Zmień piec” Wrocław oferuje do 12 tys. zł na wymianę pieca (KAWKA Plus), do 5 tys. zł na wymianę starych, drewnianych okien (Termo KAWKA), dopłaty do rachunków za ogrzewanie, nawet do 4 tys. zł oraz zwolnienia z czynszu dla najemców lokali komunalnych do końca 2023 r., potem ulga 50 proc. do końca 2025 r. Dodatkowo dotacje z programu KAWKA Plus można – w przypadku domów jednorodzinnych – łączyć z rządowym programem „Czyste powietrze”.

Kartę biblioteki miejskiej można mieć w telefonie

W telefonach jest cały świat, tak jak w komputerach. Multum spraw można załatwić jakąś aplikacją. Jedną z często używanych funkcji jest portfel wirtualny z kartami cyfrowymi. Pik i zapłacone. Podobny wariant proponuje Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, która zachęca czytelników do korzystania z aplikacji Nasz Wrocław.

Błażej Organisty

Większość osób zapisanych do Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu używa tradycyjnej karty bibliotecznej, ale część czytelników – około 1200 – ma w telefonie jej wersję wirtualną, zapisaną w aplikacji Nasz Wrocław.

Do korzystania z karty cyfrowej zachęceni są wszyscy czytelnicy ze smartfonem. Wystarczy

zainstalować bezpłatną aplikację Nasz Wrocław i zgłosić się do dowolnej filii biblioteki miejskiej. Co ważne, status podatnika nie jest konieczny. – To ułatwienie na przykład dla studentów korzystających z MBP, którzy rozpoczęli naukę we Wrocławiu, ale nie rozliczają tu jeszcze podatków – tłumaczy Marcin Obłóza z urzędu miejskiego.

Dodanie wirtualnej karty bibliotecznej trwa kilka minut. W trakcie wizyty w bibliotece należy wypełnić formularz i pokazać dowód osobisty. Po zeskanowaniu kodu QR w aplikacji Nasz

Wrocław pojawia się logo MBP. Po kliknięciu ikonki wyświetli się cyfrowa karta. Będzie ona aktywna na bezterminowo.

Marcin Obłóza przekonuje, że aplikacja to nie tylko duże ułatwienie. To także forma ochrony środowiska, dzięki której do obiegu nie trafiają kolejne plastikowe karty.

Z aplikacją i programem Nasz Wrocław, umożliwiającym m.in. korzystanie z atrakcji miejskich ze zniżkami, zapoznać się na stronie www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw.

Zainstaluj aplikację Nasz Wrocław i dodaj wirtualną kartę biblioteczną

Startuje ODLOT – nowe miejsce na mapie Wrocławia

Kiedys siedziba linii lotniczych, dziś miejsce spotkań, szkoleń i rozmów na miejskie tematy. 16 grudnia przy ul. Piłsudskiego 34 otwarty zostanie „ODLOT. Strefa Partycypacji”. Skąd taka odlotowa nazwa? Czym się będzie wyróżniało to miejsce? Kto je poprowadzi? Przeczytaj i przyjdź na inaugurację.

Maciej Wołodko

W lokalu przy ul. Piłsudskiego odbywać się będą spotkania i szkolenia związane z WBO, Mikrograntami czy Programem Inicjatyw Lokalnych. A także konsultacje społeczne.

Dlaczego ODLOT?

ODLOT to nawiązanie do poprzedniej funkcji tego miejsca. W 152-metrowym lokalu przez dziesięciolecie mieściło się biuro Polskich Linii Lotniczych LOT. Stąd ODLLOT. Szczypta humoru – zamierzona.

Lokal należy do Zarządu Zasobu Komunalnego. Ma dwa wejścia od strony Piłsudskiego i jedno od podwórka. W środku jest jedna duża sala i dwie mniejsze oraz zaplecze. W tym roku – w ramach pilotażowego programu – został wyremontowany i przygotowany do nowej roli. Przystosowano go także z myślą o osobach ze szczególnymi potrzebami.

Filia UMW

– Lokal użyczony będzie organizacji pozarządowej, ale nadzór merytoryczny sprawuje nad nim Wydział Partycypacji Społecznej.

Dla nas jest to w pewnym sensie rodzaj filii, który umożliwia dotarcie do mieszkańców w stały i bardziej przyjazny sposób – mówi Krzysztof Ziental z Wydziału Partycypacji Społecznej.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia ogłoszony został otwarty konkurs ofert na prowadzenie ODLOTU. Można je składać do 16 grudnia.

Wyłoniona w konkursie organizacja pozarządowa będzie miała za zadanie m.in. włączać mieszkańców miasta w toczące się konsultacje społeczne. Ale w ODLocie organizowane będą także konferencje, szkolenia, kursy czy spotkania związane z szeroko pojętą partycypacją. Innymi słowy – z udziałem mieszkańców we współdecydowaniu o mieście.

Otwarcie 16 grudnia

Inaugurację działania placówki zaplanowano na piątek 16 grudnia, godz. 17. Osoby o szczególnych potrzebach (np. osoby na wózkach inwalidzkich, osoby niedosłyszące i in.) organizatorzy proszą o kontakt na adres: odlot@feps.pl.

➤ Więcej na wroc.city/Odlot

Piąty rok Mikrograntów podsumują w Barbarze

Zbliża się koniec kolejnego roku programu wsparcia oddolnych inicjatyw Mikrogranty. Po dwóch latach wirtualnych podsumowań, tym razem zaplanowano je na żywo. Spotkanie będzie otwarte dla każdego, ale obowiązują zapisy. Odbędzie się w sobotę 17 grudnia o godzinie 11 w Barbarze przy ulicy Świdnickiej 8b.

Maciej Wołodko

Już wiadomo, że był to rok pełen pomysłów. Wsparcie organizacyjne, promocyjne, administracyjne, logistyczne i finansowe otrzymało 115 projektów. W trakcie trzech naborów mieszkańcy zgłosili do Wrocławskiego Instytutu Kultury i Fundacji Umbrella aż 373 projekty.

– Jednak nie tylko ze względu na wynik były to wyjątkowe nabory. Po pierwsze – obszar lokalnych działań poszerzył się o mniej zaktywizowane punkty na osiedlach. Po drugie – kolejny raz

nawiązano współpracę z wieloma nowymi osobami, grupami czy organizacjami pozarządowymi. A po trzecie – bardzo widoczną i coraz chętniej angażującą się w realizację inicjatyw grupą są osoby z doświadczeniem migranckim i/lub uchodźczym – piszą organizatorzy.

17 grudnia o godzinie 11 w Barbarze odbędzie się podsumowanie tegorocznych działań. Aby dołączyć, trzeba się zapisać na wroc.city/FormularzBarbara.

Spotkaniu będzie towarzyszyła rozmowa „Współbrzmienie,

czyli o harmonii kultur i języków w Mikrograntach” z Pauliną Maciak z projektu WroMigrant i Anną Cwynar z projektu Active Migrants, gościem będzie Artur Kviatsinski ze Stowarzyszenia Białoruski Związek Solidarności, którą poprowadzi Krzysztof Ziental z Wydziału Partycypacji Społecznej UMW.

Dyskusja będzie poświęcona dobrym praktykom łączenia się osób migranckich czy uchodźczych z miejscami, do których przybywają. Spotkanie zakończą warsztaty dla realizatorów Mikrograntów Młodzieżowych i NGO.

Alicja Pietrzyk i Anna Bieliz – koordynatorki programu Mikrogranty

Rekordowy spadek wykolejeń

Dokładnie o 82,5 procent spadła liczba wykolejeń oraz rozjechań od stycznia do listopada 2022 r. w porównaniu do analogicznego okresu w ubiegłym roku. To rekordowy spadek wykolejeń i rozjechań od początku trwania #TORYwolucji. W ramach programu realizowane są najważniejsze inwestycje infrastrukturalne, a stan torowisk stale się polepsza. Zmniejsza się liczba wykolejeń, zaś zwiększa komfort kierowców i pasażerów. W ciągu ostatnich trzech lat na poprawę stanu torowisk przeznaczonych zostało ponad 240 mln zł.

Nowa kładka połączy Muchobory

Trwa budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Ślężą na końcu ul. Trawowej. Wykonawca zabetonował już płytę pomostową nowej przeprawy. Do zadania wykorzystano ponad 25 metrów sześciennych betonu. Inwestycję realizuje firma Berger Bau Polska na zlecenie spółki Wrocławskie Inwestycje. Prace warte są prawie 4 mln zł i są współfinansowane z programu Polski Ład. Według planów roboty mają zakończyć się w wakacje 2023 roku.

W każdy weekend do Trójmiasta

Od 11 grudnia możemy podróżować PKP Intercity z Wrocławia do Trójmiasta w każdy weekend. To najważniejsza zmiana dla województwa dolnośląskiego w nowym rozkładzie jazdy PKP Intercity. Skład IC Lednica, kursujący do tej pory w wydłużonej relacji do Wrocławia jedynie w wakacyjne weekendy, będzie teraz jeździł w weekendy do i ze stolicy Dolnego Śląska przez cały rok, co da wrocławianom dodatkową możliwość podróży do Trójmiasta. Pasażerowie, którzy chcą wybrać się z Wrocławia do Gdańska, mają do wyboru 7 bezpośrednich połączeń w ciągu doby. Poza tym do dyspozycji jest też: 17 połączeń do Poznania, 15 do Krakowa, 14 do Warszawy i 29 do Opola.

Nowe stawki za zajęcie pasów drogowych

Od 1 stycznia 2023 roku we Wrocławiu zaczną obowiązywać nowe stawki za zajęcie pasów drogowych dróg publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

■ Błażej Organisty

Radni przegłosowali nowe stawki opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych w granicach Wrocławia. Dotychczasowe obowiązowały od 2008 roku. Więcej będzie kosztowało ustawianie na jezdni lub chodniku urządzeń technicznych, obiektów zaplecza budowy, paczkomatów czy reklam. Niższe stawki dostaną właściciele przydomowych ogródków i osoby organizujące zbiórkę odpadów w wiatach lub osłonach śmietnikowych.

Dlaczego zmiany w stawkach?

Zmiana wynika z konieczności dostosowania wysokości opłat do aktualnych przepisów ustawy o drogach publicznych, jak również z potrzeby dopasowania zasad do tego, w jaki sposób ulice zajmowane były przez użytkowników w ciągu ostatnich kilkunastu lat.

Warto przypomnieć, że te opłaty są obligatoryjne i stanowią rekompensatę za korzystanie z dróg publicznych, skutkiem czego mogą być: zniszczenie i uszkodzenie drogi oraz jej urządzeń, utrudnienia i ograniczenia w ruchu dro-

Od nowego roku za reklamy wzrosną opłaty średnio o 2,5 zł za dzień, wyższe stawki dotyczą m.in. szyldów

gowym, jak również pogorszenie warunków bezpieczeństwa ruchu.

Wyższe opłaty

ZDiUM przygotował nowe stawki głównie po to, by wyeliminować powszechną praktykę zajmowania pasa drogowego bez wiedzy zarządcy drogi pod pretekstem awarii. Stawki wzrosną średnio o 1 zł za dzień. Wysokość opłat uzależniona jest od kilku czynników: od rodzaju pasa drogowego (jezdna, torowisko, droga rowerowa, chodnik itd.), kategorii drogi (krajowa, wojewódzka, powiatowa, gminna) oraz zajmowanej szerokości. Przewidywane wpływy z tytułu opłat za

zajęcia pasa w celu usunięcia awarii urządzeń wzrosną w skali roku o ok. 350 tys. zł. O złotówkę rosną także opłaty za zajęcie pasa na czas prowadzenia robót drogowych, z wyjątkiem sytuacji, która wymaga całkowitego zamknięcia ruchu. Przewidywane wpływy z tego tytułu mają wzrosnąć w skali roku o ok. 1,3 mln zł.

Wzrastają też opłaty za reklamy – średnio o 2,5 zł za dzień. Wyższe stawki dotyczą szyldów, materiałów wyborczych, a także – co wprowadzono jako osobną pozycję – reklam emitowanych na monitorach i wyświetlaczach elektronicznych.

Za co mniej?

Kolejna ważna zmiana dotyczy pojemników na odpady, które do tej pory umieszczane były na pasach drogowych w sposób niekontrolowany. Nowe przepisy mają nakłaniać do stawiania wiat i osłon śmietnikowych.

– Dla tak zagospodarowanych i przygotowanych miejsc przewidziano niższą stawkę (20 groszy) niż dla pojedynczych wolno stojących pojemników – informuje Klaudia Piątek.

➤ Więcej na wroc.city/NoweStawki2023

Budują trasę dla pieszych i rowerzystów

Prace rozpoczęły się 12 grudnia, nowa trasa będzie też oświetlona

Jeszcze w tym roku planowane jest oddanie nowej trasy pieszo-rowerowej przy ul. Agrestowej we Wrocławiu. Inwestycja ma ułatwić dotarcie do przejazdu kolejowego.

■ Paulina Czarnota

Właśnie ruszyła budowa trasy pieszo-rowerowej przy ul. Agrestowej, na odcinku od posesji nr 100 do skrzyżowania z ul. Borówczą (z wyłączeniem terenu PKP).

Inwestycja powstaje na działkach Gminy Wrocław. Jej koszt to blisko 300 tys. złotych (wraz z dokumentacją projektową). Budowa spójnego połączenia trasy pieszo-rowerowej z istniejącą infrastrukturą w tym rejonie realizowana jest dla poprawy komfortu

i bezpieczeństwa mieszkańców. Jak informuje Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, w odpowiedzi na obawy rady osiedla i lokalnej społeczności związane z wycinką drzew przy realizacji inwestycji – po wykonaniu zabiegów pielęgnacyjnych, drzewa można zachować.

– Zwróciliśmy się do projektanta z propozycją zwięźnienia ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skupiny drzew, w taki sposób, aby je pozostawić – wyjaśnia Klaudia Piątek z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Ośrodek przy ul. Parkowej zyskał nowe skrzydło

Na dzieci i młodzież czekają klasy lekcyjne wyposażone w tablice multimedialne, dwie świetlice, a także sala do muzykoterapii. Nowe skrzydło Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej 27 we Wrocławiu zostało już otwarte. Rozbudowa sprawiła, że zwiększył się komfort prowadzenia zajęć.

Paulina Falkiewicz

W ośrodku przy ul. Parkowej kształcą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną oraz sprzężoną w wieku od 6 do 25 lat. W związku z realizacją w SOSW nr 10 pilotażowego programu „Specjalistyczne Centrum Wspierania Nauczania Włączającego”, ośrodek stał się wzorcową placówką szkolnictwa specjalnego – jedną z 23 w Polsce.

Co powstało?

W nowej, 3-kondygnacyjnej części placówki mieści się m.in. 7 sal lekcyjnych wyposażonych w nowoczesne tablice multimedialne, dwie świetlice i sala do muzykoterapii. Powstał także pokój nauczycielski ze specjalnym panelem, dzięki któremu nauczyciele łatwo dowiedzą się, kiedy któryś z wychowanków będzie potrzebował pomocy – wystarczy, że uczeń wciśnie przycisk, a nauczyciele zobaczą na panelu, z jakiego

W nowym skrzydle mieszczą się m.in. sale wyposażone w tablice multimedialne

pomieszczenia został wysłany sygnał. Wybudowana została też nowa winda, która obsługuje zarówno starą, jak i nową część placówki.

Poza tym, w latach 2018–2022, w SOSW przy ul. Parkowej, wy-

konano też m.in. renowację bloku sportowego, kuchni, auli i ogrodzenia, wyremontowano elewację i schody, wymieniono instalację elektryczną, drzwi oraz okna w przyziemiu, zainstalowano dwa boiska wielofunkcyjne, wymieniono oświetlenie, zasadzono na posesji ponad 20 drzew, utwo-

rzo stanowiska dla pojazdów przewożących osoby z niepełnosprawnościami.

Większy komfort

– Rozbudowa naszej placówki diametralnie poprawiła jej funkcjonalność. Dodatkowe sale zwiększyły komfort, zarów-

no jeżeli chodzi o prowadzenie zajęć lekcyjnych, jak i terapeutycznych. Jestem bardzo zadowolona, że funkcjonujemy już w znacznie nowocześniejszym ośrodku. Dziękuję przy tym władzom miasta za dotrzymanie obietnicy i, że rozbudowa SOSW przy ul. Parkowej stała się faktem – podkreśla Ewa Płaksej, dyrektorka ośrodka.

Oprócz tego, uczniowie mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań poprzez zaangażowanie w działalność sekcji przyrodniczo-ekologicznej, plastycznej, informatycznej, czytelniczej czy sportowo-rekreacyjnej.

Na nowe skrzydło ośrodka przeznaczono 6,6 mln złotych. Na wszystkie prace remontowe w placówce od 2018 roku – ponad 11 mln złotych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przy ul. Parkowej działa we Wrocławiu od 1960 roku. Jego wychowankowie mogą korzystać z różnorodnych zajęć terapeutycznych (logopedycznych, terapii pedagogicznej, gimnastyki korekcyjnej, socjoterapii, biofeedbacku czy zajęć integracji sensorycznej).

Neuromed na Popowicach już po metamorfozie

Zakończyła się przebudowa i remont Centrum Neuropsychiatrii Neuromed przy ul. Białowiejskiej 74A na Popowicach. W wyremontowanej części budynku młodzi pacjenci mogą skorzystać z nowych sal terapeutycznych i kuchni cateringowej. Rozbudowana została też biblioteka.

Paulina Falkiewicz

Miasto pierwszy etap przebudowy zrealizowało w 2018 roku. Wtedy prace objęły pomieszczenia dla najmłodszych. Dobudowane zostały dwa piętra, w których powstały specjalistyczne gabinety. Konieczne były jednak kolejne inwestycje, by dzieci o szczególnych potrzebach terapeutycznych i edukacyjnych, mogły w godnych warunkach uczyć się i leczyć.

Teraz po remoncie budynek jest klimatyzowany i posiada windę dostosowaną do osób z niepełnosprawnościami. A lekarze, pielęgniarki, logopedzi i psychologowie mają do dyspozycji nowe pokoje.

Powstały również sale wyciszenia i dziennego pobytu. Centrum Neuropsychiatrii ma pod opieką rocznie prawie 10 tys. pacjentów. Na oddziale dziennym leczy się i uczy blisko setka dzieci i młodzieży. – Potrzeby są ogromne. To jest oddział, który jest alternatywą leczenia szpitalnego. To są dzieci, które nie idą do hospitalizacji całonocnej, są tutaj diagnozowane, leczone, mogą się uczyć i wrócić do społeczeństwa – mówi Halina Flisiak-Antonijczuk, dyrektor Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED.

Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży są coraz bardziej powszechne. U najmłodszych dzieci

zapotrzebowanie na pomoc psychiatryczną wzrosło o 30 proc., a u młodzieży nawet o 60 proc. – To jest bardzo ważny ośrodek nie tylko na skalę regionu, ale na skalę kraju. Jako jeden z nielicznych, który w kompleksowy sposób poza szpitalem diagnozuje dzieci i zajmuje się ich leczeniem. Tutaj w nowoczesny sposób leczone są także małe dzieci z chorobami rozwojowymi – podkreśla Joanna Nyczak, dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w UMW.

Za remont i przebudowę Centrum Neuropsychiatrii odpowiadał Zarząd Inwestycji Miejskich. Koszt obu etapów remontu wyniósł blisko 11 mln zł.

Młodzi pacjenci mogą teraz korzystać z nowych sal terapeutycznych

Neptun przetrwał wojnę i wrócił do Wrocławia

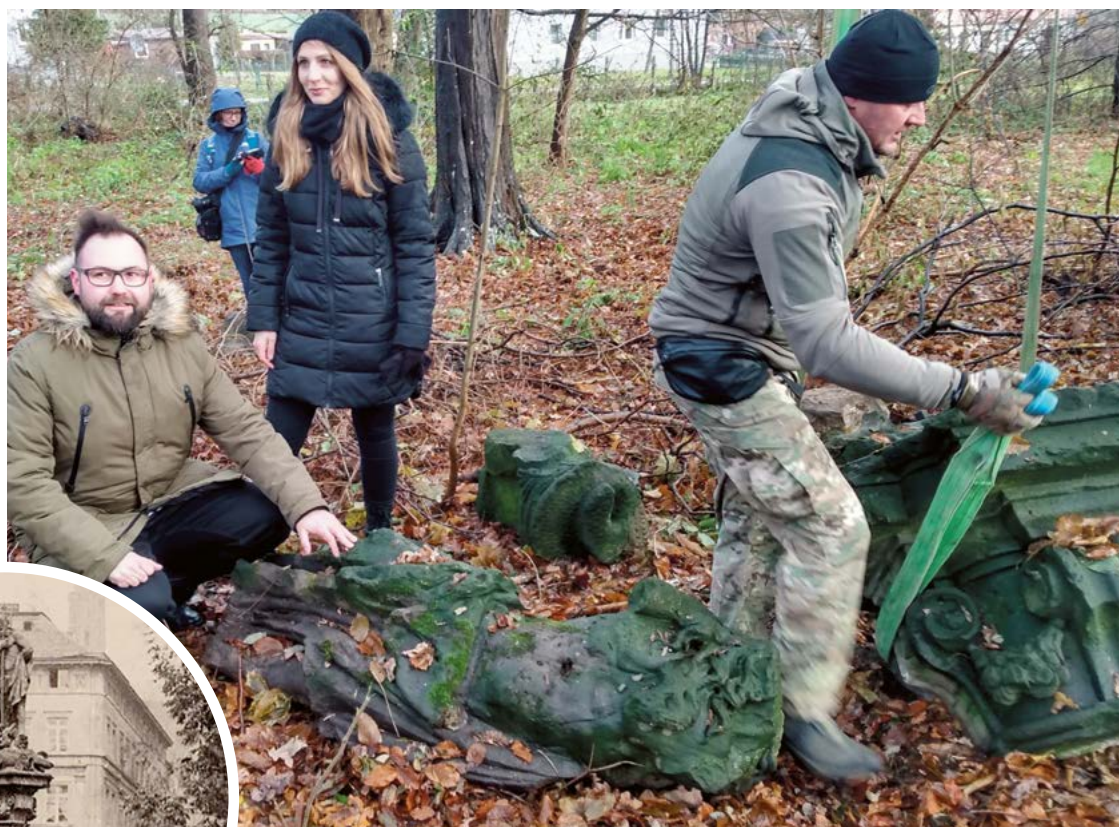
Był kiedyś jednym z symboli miasta, uwiecznianym na widokówkach. Wszyscy myśleli, że przepadł na zawsze i podzielił los zniszczonego w 1945 roku placu Nowy Targ, który nie przetrwał oblężenia Festung Breslau. Po ponad stu latach nieobecności barokowy Neptun wrócił do Wrocławia.

Maciej Wołodko

Sensacyjnego odkrycia dokonał wrocławski historyk dr Tomasz Sielicki. Z przeprowadzonego przez niego dochodzenia wynika, że podczas generalnego remontu fontanny na Nowym Targu w 1874 roku, powstała także nowa rzeźba Neptuna. Wykonał ją Albert Rachner, twórca popiersia Linneusza w Ogrodzie Botanicznym. I to ona zniszczona została w 1945. Oryginał trafił tymczasem... na prywatną posesję byłego radnego miejskiego, porucznika Carla Müllera.

Neptun odnaleziony

Wzmianki prasowe z epoki wskazywały, że stary Neptun w 1889

Dr Tomasz Sielicki i Joanna Biniek przy odnalezionych fragmentach figury Neptuna

roku wyeksponowany został w majątku Müllera, w Wielowsi koło Sycowa. I rzeczywiście. Był tam również w 2022 roku.

– Do Wielowsi nie trafiła cała wrocławska fontanna, ale dużo jej elementów, w tym najważniejszy – sama rzeźba. Nikt o tym nie wiedział, że to się znajduje tutaj. Prawdziwy cud, że ten oryginalny, barokowy Neptun nie został zniszczony podczas oblężenia.

On i tak jest zniszczony. Nie ma głowy, nie ma rąk. Figura jest natomiast dosyć widoczna, więc da się ją wyeksponować – mówi dr Tomasz Sielicki.

Relikty fontanny będą teraz zabezpieczone w Muzeum Miejskim Wrocławia i – w miarę posiadanych środków – poddane konserwacji. Potłuczoną figurę odnaleźli w Wielowsi dr Tomasz Sielicki i Joanna Biniek z biura Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Decydujący głos mieli tu historycy sztuki

– Barbara Andruszkiewicz oraz dr Romuald Nowak z Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Oni potwierdzili autentyczność odnalezionego Neptuna. To ten sam, który gorszył wrocławian swoją nagością w XVIII wieku i który był milczącym świadkiem burzliwych wydarzeń Wiosny Ludów.

Jurek z widłami

Fontanna stanęła w 1732 roku. Wykonawcą figury był Johann Baptista Lemberger (twórca m.in. Bramy Lubomirskich na Jasnej

Górze). – Naga postać mitologicznego bóstwa tylko częściowo okryta była rozwianą szatą. Dlatego wrocławianie uznali Neptuna za grzesznego i bezbożnego, a nawet utożsamiali go z samym diablem. Figura regularnie była dewastowana, pomimo że fontannę otoczono ogrodzeniem. Był to na tyle częsty problem, że władze miejskie zatrudniły stróża specjalnie do jej pilnowania – opowiada Sielicki.

Trójjąb, z którego również tryskała woda – przypominał widły do przerzucania gnoju. Z tego względu mieszczanie nazywali Neptuna Jurkiem z widłami. Z czasem wrocławianie pokochali go tak bardzo, że stał się jednym z mieszkańców.

– Występował jako bohater opowiadań. Patronował pochodom sylwestrowym. Wrocławianie witali nowy rok głośniejszymi okrzykami kierowanymi w stronę Neptuna. Fontanna stała się jednym z najważniejszych symboli Wrocławia, uwiecznianych na setkach pocztówek. Jurek z widłami patronował handlowi, jaki toczył się pod jego okiem na pl. Nowy Targ. Tak było przynajmniej do 1908 r., gdy otwarcie Hali Targowej położyło kres targowisku pod chmurką. W okresie międzywojennym Neptun jednoznacznie kojarzył się z jarmarkiem bożonarodzeniowym, który wówczas organizowano nie na Rynku – jak dziś – a właśnie na Nowym Targu – opowiada Sielicki.

Pomóżmy Ekostraży leczyć i ratować zwierzęta

Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt Ekostraż bierze udział w ogólnopolskim konkursie, w którym nagrodą jest dotacja w kwocie 100 tys. zł. Środki chce przeznaczyć na ratowanie zwierząt, czyli interwencje, leczenie oraz utrzymanie azylu przy ul. Miłoszyckiej.

Bartosz Moch

Żeby wziąć udział w konkursie należy zasilić skarbonkę dowolną kwotą – wystarczy nawet 1 zł. Liczą się unikalne konta e-mail darczyńców. Jedna wpłata oznacza jeden głos. – Bardzo prosimy o pomoc. Ekostraż działa dla wspólnego dobra, jednak w swoich działaniach potrzebuje wsparcia. Koszty funkcjonowania azylu w grudniu 2021 r. wynosiły ok. 80 tys. złotych. Dziś jest to już ponad 112 tys. zł miesięcznie. A ceny i potrzeby rosną – mówi Katarzyna Szakowska z Ekostraży.

Stowarzyszenie boryka się też z coraz wyższymi opłatami, np. za prąd czy wywóz śmieci. Dlatego podejmuje kolejną próbę finansowego ratowania azylu przy ul. Miłoszyckiej. W 2021 r. dzięki zbiorce Ekostraż otrzymała auto, którym ratuje zwierzęta. Członkowie jeżdżą nim po Polsce, a nawet do Ukrainy, skąd przejmują kalekie zwierzęta, będące ofiarami wojny. Zwycięstwo w konkursie pokryłoby niemal cały miesiąc funkcjonowania azylu.

➤ Szczegóły na www.ratujemy-zwierzaki.pl/dlaniewidzialnych

Członkinie Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt Ekostraż we Wrocławiu oraz ich czworonożni podopieczni

Cała moc radości jarmarku bożonarodzeniowego

Czy na jarmarkach w Breslau zjadano się kiełbasami i popijano je grzańcem? Kiedy na jarmarku stanęła pierwsza choinka? Czy kręciły się karuzele? Z Grzegorzem Sobelem, autorem książki „Jarmark bożonarodzeniowy w dawnym Wrocławiu” o przedświątecznym czasie sprzed lat rozmawia Robert Migdał.

”

Grzegorz Sobel

znawca kuchni i historii Wrocławia

Jarmark bożonarodzeniowy to nie nowego we Wrocławiu, prawda?

Pierwszy jarmark bożonarodzeniowy stanął we Wrocławiu kilkunastoma budami w 1566 r., a jego otwarcie było związane z wyjściem obrzędowości świąt w połowie XVI w. poza mury kościołów.

Czym na nim handlowano?

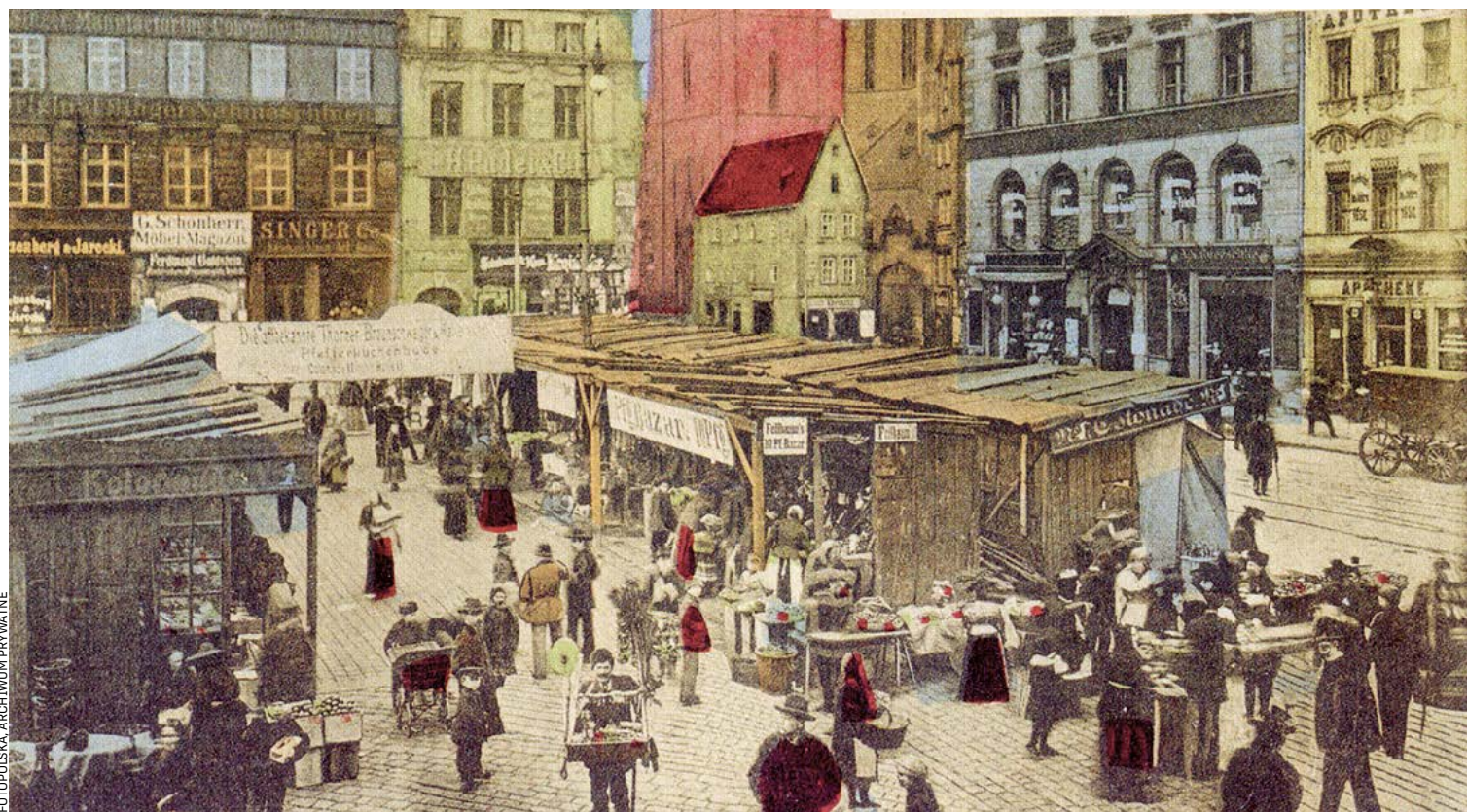
Pierwotnie sprzedawano symbole religijne – figurki woskowe z Jezusem czy aniołkiem, ale też medaliki, wisioriki, krzyżyki i inne dewocjonalia. Zresztą pierwsze budy jarmarku bożonarodzeniowego nazywano „Schrenlein” (od niem. Schrein), znacząca tyle, co „relikwiarzyk”, „skrzyneczka”. W ofercie kupców nie mogło zabraknąć świec, orzechów i miodu. Pierwsze dekady XVII w. przyniosły upowszechnienie na jarmarku słodkich wyrobów. Obok piernikarzy budy stawiali też pierwsi cukiernicy, zwani wówczas Zuckermacher. W ich ofercie były kandyzowane owoce i drobne słodkie wyroby na bazie cukru trzcinowego.

A pierniki?

Istotnie jeszcze w czasach panowania Habsburgów na Śląsku pierniki wyrosły na najbardziej pożądaną przez wrocławian artykuł jarmarku bożonarodzeniowego, a w XVIII stuleciu upowszechniły się serca piernikowe. W czasach trzeciej wojny śląskiej – zwanej wojną siedmioletnią – w ofercie piernikarzy pojawił się piernik Lessinga.

Kim był ów Lessing?

Gotthold Ephraim Lessing (1729–1781) należał do czołowych posta-

„Są kiełbasy, marcepany, tabakiery, papierosy. Dla krezusów zaś szampany, jest też kociak rudowłosy”. Do 1903 r. jarmark był rozstawiany w Rynku

ci niemieckiego oświecenia, a we Wrocławiu znalazł się na zakręcie swojego życia, jako sekretarz gen. von Tauentziena. Wynajmował mieszkanie u jednego wrocławskiego piernikarza – którego nazwiska, niestety, nie znamy – lecz jego bujne życie towarzyskie, zamiłowanie do spędzania nocy na mieście, a zwłaszcza powroty do domu nad ranem w stanie upojenia przebrały miarkę pobłażliwości gospodarza. Zemsta okazała się słodka jak piernik Lessinga, który w swym kształcie był karykaturą sławnego literata – garbata postać, z dużym krzywym nosem i przykrótkim surducie. Umieszczona na pierniku senten-

cja mówiła sama za siebie, czym ów sławny między Odrą a Renem człowiek świata kultury i sztuki podpadł wrocławskiemu piernikarzowi: *To jest Pan Lessing, który uwielbia grać i pić, /Przy tym zapomina, że inni chcą w spokoju żyć.*

Słodka zemsta... A co było hitem jarmarków w dawnym Wrocławiu? Oprócz pierników?

O dziwo w dawnych czasach gastronomii nie była jakoś szczególnie rozwinięta na jarmarku. Nawet wino grzane pojawiło się dość późno, bo dopiero w drugiej połowie XIX w., przy czym podobnie jak oferowane w 2–3 budach kiełbasy na ciepło miały marginalne znaczenie. Na jarmark bożonarodzeniowy przychodzono kupować prezenty, a sprawy podniebienia wrocławianie odkładali na czas spacerów w miasteczku bud, lądując w licznych w centrum miasta piwniach, restauracjach, knajpach czy winiarniach. W czasach Trzeciej Rzeszy, gdy jarmark bożonarodzeniowy gościł pod Neptunem na pl. Nowy Targ, olbrzymią popularność zdobyła wata cukrowa. Co się zaś tyczy prezentów... Połowa XIX w. przyniosła rozkwit jarmarku zwanego Kindelmarkt – i nie było wówczas rzeczy, której nie można by kupić w budach.

Czy na dawnych jarmarkach były jakieś atrakcje dla dzieci?

Pierwsze karuzele i huśtawki stanęły dopiero w 1933 r. W kolejnych latach organizowany przez przybudówki NSDAP jarmark rozbudowywał ofertę zabaw dziecięcych, gdyż taki został wytyczony kierunek jego rozwoju. W latach II

wojny światowej tego typu atrakcje były podstawą jarmarku, gdyż deficyty materiałów, zwłaszcza metali, gumy i plastiku uszczupliły znacząco możliwości produkcyjne przemysłu zabawkarskiego.

Czy Rynek był jakoś specjalnie ozdobiany, dekorowany?

Nie. Gdy do 1903 r. jarmark był organizowany na Rynku, nie towarzyszyły mu żadne symbole jarmarku ani Bożego Narodzenia.

A czy stała na nim choinka?

Dopiero gdy Kindelmarkt zagościł pod Neptunem na pl. Nowy Targ. W 1926 r. postawiono na przykład jodłową bramę od strony ul. Kotlarskiej. A w 1929 r. stanęła po raz pierwszy choinka.

Na jarmarkach w Breslau było bezpiecznie, czy też w okresie jarmarcznym notowano więcej kradzieży, bójek, rozbojów?

To oczywiście, że gdzie gromadziło się dawniej dużo ludzi we Wrocławiu, tam pojawiali się ludzie, dla których obce torby i kieszenie były niejako miejscem pracy. Kradzieże w budach były chlebem powszednim jarmarku bożonarodzeniowego, a stróża prawa łapali niemal każdego dnia kieszonkowców. Gdy w 1897 r. wybuchł pożar na jarmarku i gdy sprzedawcy uciekali z hali numer 8, w płomieniach kil-

ku złodziei „wypychało grubo swoje torby”, pisała prasa wrocławska.

Przed 1945 rokiem urządzono jarmark jeszcze kilka razy.

W 1904 r. jarmark bożonarodzeniowy został przeniesiony w bardzo karłowatej postaci do Ogrodu Paryskiego przy ul. Wierzbowej, gdzie przetrwał do wybuchu I wojny światowej. Stawiano tu dwa-trzy tuziny bud, a samo wydarzenie nie cieszyło się już dużym zainteresowaniem wrocławian. Po zakończeniu wojny związki kupieckie Śląska lobbowały za przywróceniem jarmarku bożonarodzeniowego i już w 1919 r. Kindelmarkt trafił na dzisiejszy pl. Powstańców Warszawy. Wtedy zainteresowanie wrocławian zaskoczyło władze miasta i samych kupców. W kolejnym roku budy rozstawiono na pl. Nowy Targ pod Neptunem i tu wrocławski jarmark bożonarodzeniowy narodził się na nowo...

Spotkanie autorskie
z Grzegorzem Sobelem –
niedziela **15.12.2022**
o godz. **18.30** w Bikers
Bistro – cafe & pub,
ul. św. Antoniego 8.
Wstęp wolny

Zadbaj o spokojne święta i... siebie

W tym roku 24 grudnia wypada w sobotę. Przygotowania do Wigilii będą więc nieco spokojniejsze. Aby nie dopadł nas przedświąteczny stres, warto wcześniej pomyśleć, czego potrzebujemy: zrobić spis potraw, listę zakupów, sprawdzić, gdzie najbliższej domu kupimy choinkę i karpia. A co jeśli nie mamy z kim spędzić tego świątecznego wieczoru? Podpowiadamy.

I Agata Zięba

Ten rok upływa we Wrocławiu pod znakiem dobrych relacji. W mieście odbyło się wiele wydarzeń, podczas których można było spotkać się ze znajomymi lub poznać nowe osoby. O to, aby wrocławianie byli aktywni, dbają Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i miejskie instytucje organizujące koncerty, warsztaty i pikniki. Święta to jednak wyjątkowy czas. Kojący się z tradycją, rodziną. Tu trudniej o spontaniczność...

”

Psycholog Anna Litwin wyjaśnia: Człowiek jest istotą społeczną, do prawidłowego funkcjonowania potrzebuje kontaktu z ludźmi. Święta Bożego Narodzenia jak w soczewce pokazują stan naszych relacji z otoczeniem. Jeżeli odczuwamy ból samotności, powinniśmy postawić sobie zadanie aktywnego nawiązania nowych kontaktów. Najlepiej z osobami znajdującymi się w podobnej sytuacji. Możemy zaproponować wspólną wigilię, spacer czy wyjście do kościoła. W sytuacji ekstremalnej, gdy całkiem sami przeżywamy święta, pomoże posprzątanie i przyozdobienie mieszkania, świąteczny strój, dobre jedzenie i telefoniczne złożenie życzeń znajomym. Warto zadbać także o odpoczynek.

Psychologowie zachęcają, aby zadbać nie tylko o tradycje, ale także o siebie. Po codziennym pędzie nie

potrzebujemy kolejnej pogoni za zakupami czy czystym mieszkaniem. Tym bardziej że często nerwowo przygotowania do Wigilii odbijają się na atmosferze przy stole. A jeśli jesteśmy sami? Tym bardziej powinniśmy zatroszczyć się o swój komfort.

Wigilia seniora

Seniorzy to grupa, którą samotność w święta boli najbardziej. Przywiązani do tradycji, żyjący rodzinnymi wspomnieniami, rzadko decydują się na zaproszenie kogoś lub wyjście z domu. A warto! Bo wychodząc z domu (nie tylko od święta), można zyskać drugą rodzinę.

Ponad 150 seniorów z różnych wrocławskich organizacji spotkało się w mikołajki na opłatku. Wydarzenie było formą podziękowania za tworzenie środowiska wrocławskich seniorów. Szereg działań oferuje im Wrocławskie Centrum Seniora. Informacje można uzyskać po numerem 739 194 102 lub 739 194 072 albo pisząc e-mail na adres ptw@wcrs.pl.

Samotni na święta

Wigilię Pełną Ciepła dla co najmniej 400 samotnych i potrzebujących osób przygotowuje na 24 grudnia Stowarzyszenie Tratwa w Czasoprzestrzeni. Spotkanie zacznie się o godzinie 14, ale warto przyjść na ulicę Tramwajową 1-3 nieco wcześniej. Przygotowano tradycyjny posiłek, a także część artystyczną – wspólnie z chórem będzie można pośpiewać kolędy.

W Czasoprzestrzeni odbędzie się także wigilia obrządków wschodnich: dla uchodźców, matek z dziećmi, których ojcowie walczą na wojnie, i innych potrzebujących.

Seniorzy działający w różnych wrocławskich organizacjach spotkali się w mikołajki 6 grudnia na wspólnym opłatku, by złożyć sobie świąteczne życzenia

ych. Spotkanie na 400 osób będzie zorganizowane 6 stycznia 2023 r. o godz. 14. W menu charakterystyczne dla tej kultury potrawy, a na deser wspólne śpiewanie.

Potrzebujący, którzy korzystają z jadłodajni i łaźni Caritas, mogą przyjść 23 grudnia na Ostrów Tumski po specjalne paczki (obowiązują zapisy). Początek wydawania o godz. 9.45. W Wigilię upominki od Caritas otrzymają także dzieci z pieczy zastępczej.

Razem, ale skromnie

Podstawowe produkty spożywcze na wigierę można kupić w niższych cenach w pierwszym sklepie społecznym we Wrocławiu. Jest przeznaczony wyłącznie dla osób w trudnej sytuacji finansowej. Otwarty został 9 grudnia przy ul. Śądowej 14.

W sklepie jednorazowo można zrobić zakupy za około 100 zł, choć jak zapowiadają właściciele, nie będzie to rygorystycznie sprawdzane. Chodzi o to, aby klienci nie kupowali dużych ilości towaru, aby go później drożej odsprzedać. Zakupy mogą tu zrobić wyłącznie osoby posiadające kartę klienta. Mogą ją otrzymać na miejscu na podstawie specjalnego zaświadczenia:

- ★ osoby posiadające zaświadczenie o niskich dochodach wydawane przez MOPS
- ★ członkowie rodzin zastępczych
- ★ członkowie rodzinnych domów dziecka i pogotowia opiekuńczego
- ★ seniorzy (60+)
- ★ podopieczni Fundacji ESPA i Wrocławskiego Forum Kobiet.

Spokojnie, to tylko święta

Dlaczego czas, który ma być dla nas, dla rodziny, jest często wypełniony poganianiem, pokrzykiwaniem i gorączkowym spoglądaniem, czy pierwsza gwiazdka już „każe” siadać do stołu.

Odpuśćmy, zróbmy zakupy wcześniej, podzielmy się przygotowaniami, wybacmy drobne niedociągnięcia i cieszymy się sobą. Oto kilka praktycznych porad, aby przygotowania do wigilijnego wieczoru były łatwiejsze.

Jakie drzewko najlepsze?

Najczęściej na święta kupujemy świerki – mają przystępną cenę, żywy kolor i zapach, a także typowo choinkowy kształt. Jednak bardzo szybko gubią igły. Jeśli chcemy, aby drzewko stało dłużej

droższa i nie pachnie. Najrzadziej wybierana na choinkę jest sosna. A szkoda, bo choć ma rzadkie igły, ma przystępną cenę, piękny zapach i długo utrzymujące się na gałązkach igły.

Drzewko najlepiej kupić w donicy na dwa tygodnie przed świętami i stopniowo przenosić je w coraz cieplejsze miejsce. Dzięki temu lepiej zniesie temperaturę w domu. Choinka cięta powinna być kupiona zaledwie na kilka dni przed ubraniem. Warto także zaopatrzyć się w stojak z pojemnikiem na wodę i regularnie podlewać drzewko.

Biuro Rozwoju Gospodarczego wydało w tym roku zgody na 6 punktów, w których kupimy świąteczne drzewko:

- ▲ ul. Legnicka 64 – sprzedaż od 12 do 24 grudnia,
- ▲ ul. Skarbowców, róg ul. Sowiej – sprzedaż od 7 do 23 grudnia,
- ▲ ul. Pułaskiego, róg ul. Kościuszki (przy parkingu) – sprzedaż od 10 do 23 grudnia,
- ▲ ul. Olszewskiego, róg ul. Spółdzielczej – sprzedaż od 10 do 24 grudnia,

(nawet dwa miesiące!), wybierzmy jodłę. Tu też są jednak minusy – choć pięknie wygląda, niestety jest

Dawid Danaj przekazuje część dochodu z choinek na leczenie dzieci

- ▲ ul. Mickiewicza, u zbiegu z ul. Konarskiego – sprzedaż od 4 do 24 grudnia,
- ▲ ul. Bema, róg Drobnera – sprzedaż od 4 do 24 grudnia.

Kup choinkę, wspomóż dzieci

Drzewka choinkowe kupimy również w dyskontach i marketach budowlanych albo w punktach typu Choinkowy Las, których jest we Wrocławiu aż sześć: na al. Śląskiej 1, przy ul. Zwycięskiej 2, przy ul. Paprotnej 7, przy ul. Piołunowej 21, przy ul. Grabiszynskiej 184 i na ul. Awicenny 51.

– 10 złotych ze sprzedaży każdego drzewka przekazujemy od pięciu lat na chore dzieci z Przylądka Nadziei. Do tej pory zebraliśmy i przekazaliśmy tam ponad 64 tys. zł – mówi Dawid Danaj, jeden z szefów Choinkowego Lasu.

Ceny choinek ciętych to w tym roku około 159 zł za 2,5-metrowy świerk srebrny, a od 119 zł do 89 zł za świerk pospolity. Jodłę kaukaską kupimy za 135, 179 lub 239 zł w zależności od rozmiaru. Choinki w doniczkach są nieco tańsze. Przykładowo świerk od 59 zł, a jodła od 119 zł. Są też promocje.

Ryba z Milicza czy z selera?

Karp na stole wigilijny jest tak ważny, jak prezenty pod choinką. Zapobiegliwi już powinni roz-

glądać się za dostawcą, aby nie stać w kolejkach przed świętami. W tym roku władze Wrocławia zdecydowały, że na terenie miasta nie można sprzedawać żywych karpia. Dlatego Stawy Milickie oferują tylko ryby wypatroszone. Można je zamówić pod numerem 534 964 120 i odebrać przy Urzędzie Marszałkowskim (ul. Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12/14). Karp kosztuje ok. 30 zł za kilogram, ale w ofercie jest jeszcze tołpyga, lin, karaś, szczupak i sum.

Natomiast w Hurtowni Ryb przy ul. Obornickiej 235-237 (Targpiast, Hala HS2, box 303) można kupić karpie dostarczane przez Fischland z Trzebiezowic. Wypatroszone ryby kosztują 40 zł za kg. Hurtownia czynna jest w godz. 5-12. Świeże ryby warto kupować bezpośrednio od rolnika.

12 potraw? Zrób lub kup

Jeśli masz liczną rodzinę, warto podzielić się przygotowaniami albo... kosztami. Bo przecież świąteczne dania można też zamówić. Wrocławianie zdradzili nam, gdzie kupują pierogi z kapustą, krokiety, uszka z grzybami czy barszcz czerwony.

- ★ The ROOT (wegańska oferta), ul. Krupnicza 3/1D, przez wiadomość na facebooku lub osobiście – przyjmuje zamówienia do 16 grudnia
- ★ Don Piekarz, ul. Strachocińska, tel. 571 241 994 – przyjmuje zamówienia do 17 grudnia
- ★ Hala Stulecia, ul. Wystawowa 1, zamówienia@halastulecia.pl – przyjmuje zamówienia do 18 grudnia
- ★ Pochlebna, ul. św. Antoniego 15, pochlebna.manager@gmail.com – przyjmuje zamówienia do 18 grudnia
- ★ Bar Pyza, ul. Zawalna 5a, tel. 71 325 32 30 – przyjmuje zamówienia do 19 grudnia
- ★ Zielony Rower Food&Garden, ul. Lotnicza 72, tel. 517 161 327 – przyjmuje zamówienia do 21 grudnia

Wigilijna ściągawka

Skąd 12 wigilijnych potraw?

Kiedyś na wigilijną kolację przygotowywano tyle potraw, ile jest dni w tygodniu. Po jakimś czasie na stole zaczęło pojawiać się 9 potraw – tyle, ile jest chórów anielskich. Później liczba dań wzrosła do 12. Wiąże się to z liczbą apostołów przy ostatniej wieczerzy, niektórzy uważają, że także z liczbą miesięcy w roku.

Jakie to potrawy?

1. Barszcz czerwony z uszkami
2. Zupa grzybowa lub sos grzybowy
3. Pierogi z kapustą i grzybami
4. Krokiety
5. Kompot z suszu
6. Groch z kapustą
7. Karp
8. Śledzie na różne sposoby
9. Kutia, makaron z makiem lub moczka
10. Semik
11. Makowiec
12. Piernik

Po co sianko pod obrusem?

Sianko pod obrusem ma sprowadzić dobrobyt i stanowić dobrą wróżbę na nadchodzący rok. Osoba, która wyciągnie najdłuższe źdźbło, będzie miała największe powodzenie w zbliżającym się nowym roku.

Talerz dla wędrowca

Puste miejsce przy wigilijnym stole zostawia się dla niespodziewanego gościa. Często symbolizuje też osoby, które odeszły, ale chcemy o nich pamiętać.

Łamanie opłatkiem

Symbolizuje pojednanie, dlatego dzielimy się nim zanim zasiądziemy do wieczerzy wigilijnej.

Szczepińska fabryka św. Mikołaja

Ubieranie choinki razem z Mikołajem i elfami, zdobienie pierników, pakowanie prezentów, przygotowywanie kartek bożonarodzeniowych czy świątecznych ozdób – to wszystko czeka na mieszkańców Szczepina 16 grudnia (piątek) w klubie osiedlowym przy ul. Zachodniej 1. Na świąteczne spotkanie zapraszają dzieci i młodzież (w wieku 7-15 lat) Stowarzyszenie Serce Szczepina i Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej. Będzie też ścianka do robienia zdjęć i oczywiście Mikołaj z elfami. Start o godz. 18. Zapisy pod adresem serceszczepina@gmail.com.

Wigilia na Partynicach

Rada Osiedla Krzyki-Partynice zaprasza w niedzielę (18 grudnia) na Wrocławski Tor Wyścigów Konnych, by wziąć udział w zimowych warsztatach, zabawach, kolędowaniu i spróbować świątecznych specjałów. Przez cały czas trwania wydarzenia (w godz. 11-16) będą czekać rozgrzewające napoje, świąteczne potrawy przygotowane przez restaurację Zwycięska 9, kiermasz rękodzieła i przejażdżki na partynickich kucach. W programie również świąteczne animacje i zabawy (wizyta św. Mikołaja), koncert pieśni tradycyjnych czy warsztaty plastyczne. Wstęp wolny!

Bezpieczniej na Ołtaszynie

Na ul. Kurpiów trwają prace związane z poprawą bezpieczeństwa pieszych. Właśnie zakończono korektę łuku po południowej stronie skrzyżowania z ul. Gałczyńskiego i Strachowskiego. Złagodzenie jego krzywizny poprawi widoczność i da dodatkową przestrzeń na jezdni na zaprojektowany azyl na przejściu dla pieszych. Teraz trwa rozbiora jezdni, ścieku i chodnika po północnej stronie skrzyżowania. Zamontowane zostaną też dodatkowe latarnie. Jeśli pogoda będzie łaskawa, to budowa azylu zakończy się na przełomie roku.

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Ale wypiękniał! Mezonetowiec po remoncie

Mezonetowiec lśni jak nowy. Po trzech latach zakończył się remont słynnego wrocławskiego galeriowca przy ul. Kołłątaja. Prace kosztowały ponad 11 mln zł, z czego ponad 8 mln zł pochodziło z budżetu miasta Wrocławia.

Projekt remontu budynku przygotowała pracownia VROA Architekci. Roboty ruszyły w 2020 roku i były podzielone na kilka etapów

Tomasz Wysocki

Budynek ma w końcu jednorodną kolorystykę z charakterystyczną słoneczną żółcią na sufitach balkonów. Wymieniono balustrady i elektrykę, zamontowano system odwodnienia galerii. Nowe są tynki, jednakowe okna i drzwi do mieszkań oraz cała płyta galerii, a także posadzki z lastryko. Trwają jeszcze roboty kosmetyczne.

Mezonetowiec powstał na przełomie lat 50. i 60. według projektu zespołu młodych architektów, który tworzyli: Maria i Igor Tawryczewscy, Edmund Frąckiewicz i Jadwiga Grabowska-Hawrylak. Uchodzi za jeden z najbardziej oryginalnych przykładów powojennego wrocławskiego modernizmu. Specjaliści uznają budynek za wyjątkowy w skali europejskiej.

W siedmiokondygnacyjnym budynku są 54 dwupoziomowe mieszkania, które mają po ok. 70 metrów kw. Na niższym jest kuchnia i pokój dzienny, na wyższym dwie sypialnie i łazienka. Mieszkania mają po dwa balkony: większy z salonu i miniaturowy z sypialni piętro wyżej.

Od wielu lat budynek niszczał. Przez lata lokatorzy na własną

rękę odświeżali wnętrza, wymieniali okna i drzwi. Decyzji o rozpoczęciu remontu nie ułatwiały jego koszty liczone w milionach oraz podział mieszkańców na dwie odrębne wspólnoty z różnymi administratorami. Sprawę pchnęła decyzja Miejskiego Konserwatora Zabytków o wpisaniu galeriowca do rejestru zabytków. To ułatwiło starania o publiczne dotacje na odnowienie budynku.

OSOBOWICE

Na wiosnę „mrówka” zaprasza do siebie dzieci

Przy ul. Osobowickiej 146 we Wrocławiu dobiega końca rozbudowa istniejącego placu zabaw dla dzieci oraz nasadzenia zieleni. Oprócz zabawy, odwiedzający nową inwestycję będą mogli także zgłębić wiedzę na temat pracowitych mrówek.

Na placu już zostały zamontowane nowe urządzenia do zabawy

Bartosz Moch

Plac zabaw przy ul. Osobowickiej ucieszy najmłodszych wrocławian wiosną. Ale prace przy inwestycji już dobiegają końca. Ekologiczny zestaw zabawowy został nazwany przez producenta „mrówką”, więc stosowna tablica pełna wiedzy o tych owadach wkrótce znajdzie się na placu. A pobliski Las Osobowicki umożliwi poszukiwania w terenie.

Na dotychczasowym placu pojawiły się m.in. dwie huśtawki – jedna w stylu ptasiego gniazda, druga

dostosowana do potrzeb małych dzieci oraz linarium. Dodatkowo wykonawca wyposażył plac w ławki, tablicę edukacyjną, drewniany stolik piknikowy z siedziskami dla małych dzieci, ogrodzenie oraz kosze na odpady. Wspólnym zabawom na odnowionym placu będzie towarzyszyć więcej zieleni, bo w ramach inwestycji przewidziano nasadzenia m.in. klonów, a także krzewów i bylin. Pięknie będzie prezentował się także trawnik. Zadanie warte ok. 400 tys. zł realizowane jest w ramach Funduszu Osiedlowego z inicjatywy Rady Osiedla Osobowice-Rędzin.

Przeplłynął lodową milę i pobił rekord Guinnessa!

To był ekstremalny wyczyn! Krzysztof Gajewski z Wrocławia pobił rekord Guinnessa w najdłuższym pływaniu... wewnątrz lodowca. Dokonał tego jako pierwszy człowiek na świecie. Tym razem miał dodatkową motywację – wsparcie dla swojego kolegi – pływaka Mateusza, który walczy o zdrowie.

Mariola Szczyrba

„Pierwsza lodowa mila na świecie przeplłynięta wewnątrz lodowca! Pokonanych 2 tys. metrów w wodzie poniżej 0°C na wysokości ponad 3200 metrów” – napisał na swoim Instagramie Krzysztof Gajewski po pobiciu rekordu Guinnessa w austriackiej jaskini Natur Eis Palace.

Najlepszy na świecie

30-letni Krzysztof Gajewski, na co dzień trener pływania, m.in. w triathlonie, przeplłynął 1 grudnia w austriackim lodowcu Hintertux 2 km bez pianki, w wodzie o temperaturze poniżej 0 stopni Celsjusza, na wysokości ponad 3200 metrów. Czas: 43:08. Wrocławianin jest pierwszym człowiekiem na świecie, który tego dokonał.

– Wrażenia? Połączenie wysokości 3200 m i wody o temperaturze poniżej 0 stopni Celsjusza okazało się bardzo wymagające. Skala wyzwania przerosła nasze założenia – komentuje na gorąco Krzysztof Gajewski.

International Ice Swimming Association, czyli tzw. lodowa mila to pływanie na dystansie 1609 metrów w wodzie poniżej 5 stopni Celsjusza. W trakcie pływania zawodnik nie może korzystać z pianki i płetw. – Samo pły-

1.12.2022 rok. Krzysztof Gajewski podczas bicia rekordu Guinnessa w jaskini Natur Eis Palast w Austrii. Udało mu się jako pierwszemu na świecie!

Ekipa w Austrii z wrocławianinem Krzysztofem Gajewskim na czele

Pierwsza lodowa mila na świecie przeplłynięta wewnątrz lodowca

Wcześniejsze rekordy Krzysztofa Gajewskiego

2019 – Rekord Europy w kategorii The Longest Lake Swim. Przeplłynął 77.5 km na Mazurach.

2020 – Rekord Europy w kategorii The Longest Lake Swim i rekord Guinnessa w pływaniu 48-godzinny. Przeplłynął ok. 110 km w kompleksie Kopalnia Wrocław w Paniowicach.

2021 – Rekord Świata w najdłuższym lodowym pływaniu. Przeplłynął dystans 3908,5 m w czasie 1 godzina 19 minut 34 sekundy, w wodzie o temperaturze 3,39°C w kompleksie Kopalnia Wrocław w Paniowicach.

wanie, po szoku na pierwszych metrach w wodzie, przebiegało bardzo dobrze. Organizm powiedział dość po 1900 m, kiedy pojawiły się problemy z błędnikiem, uniemożliwiające dalsze pływanie w tunelu. Walcząc i objając się o lodowe ściany dotarłem do 2000 m. Co było potem? Nie pamiętam, bo przy tego typu wysiłku często dochodzi do zaniku pamięci krótkotrwałej na kilkadziesiąt minut – opowiada.

Krzysztof Gajewski dodaje, że w pływaniu lodowym zaniki pamięci krótkotrwałej są zjawiskiem

znanym. Szczególnie przy długim czasie przebywania w bardzo zimnej wodzie. Dodajmy do tego jeszcze wpływ ponad 3 200 metrów wysokości i zmienne oświetlenie. – Finalny efekt jest taki, że z ponad 43 minut pływania w lodowcu Hintertux pamiętam może 15 minut – mówi rekordzista.

To przekracza ludzkie pojęcie

Pływanie w lodowcu Hintertux było spełnieniem jego marzeń. – Zrobienie tam Ice Zero, czyli lodowej mili będzie swego rodzaju zwieńczeniem paru lat pły-

wania w zimnej wodzie – mówił wrocławianin w rozmowie z rmf24.pl przed próbą bicia rekordu we wnętrzu austriackiego lodowca.

– Maszyna! Miałem przyjemność uczestniczyć w tym wydarzeniu i muszę przyznać, że było niewyobrażalnie ciężko! To, co zrobił Krzysiek przekracza ludzkie pojęcie. Brawo! – napisał na Instagramie pływaka jeden z trenerów.

– Dzięki, obaj przełamaliśmy dzisiaj w lodowcu granice własnych możliwości! – odpowie-

dział Krzysztof Gajewski. I dodał, że tym razem to motywacja była kluczowym czynnikiem sukcesu. Podczas swojego wyczynu wrocławianin wspiera zbiórkę pieniędzy na rehabilitację innego pływaka – Mateusza Szota, który walczy o zdrowie.

Przypomnijmy, że Krzysztof Gajewski od kilku lat przekracza granice wytrzymałości własnego organizmu i zadziwia sportowy świat podczas kolejnych wyczynów. Swoje wcześniejsze rekordy pobił m.in. w kompleksie Kopalnia Wrocław.

Park w nowej odsłonie między ul. Idzikowskiego i Metalowców. Trwa tam projektowanie miejsca przyjaznego najmłodszym wrocławianom i... czworonogom (specjalny wybieg dla psów). Mają powstać dwa place zabaw jako przestrzeń integracyjna, przeznaczona dla dzieci z różnymi możliwościami ruchowymi. Na alejkach pojawi się nowa nawierzchnia, a także oświetlenie, przybędzie też zieleni. Inwestycję nadzoruje Zarząd Zieleni Miejskiej. Koniec prac jest w planie na 2024.

ZZM

Leonardo da Vinci na Gądowie! To nie pomyłka. Wrocławskie osiedle ma park imienia renesansowego wynalazcy. Przy bulwarze Dedala powstał plac zabaw, inspirowany twórczością włoskiego geniusza. W alejkach można podziwiać np. rzeźbę **człowieka witruwiańskiego**. Park został zrealizowany z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. – Jest dowodem na to, jak ciekawie można urządzić zielen w przestrzeni międzyblokowej – zauważa Marek Szempliński z ZZM.

Lądowanie balonu braci Berg, Wilhelm II i Churchill. Współczesne osiedle powstało z dwóch wsi: Gądów Mały i Siedlung Popelwitz z początku XX w., wzniesionego na 47 ha przez Towarzystwo Osiedlowe Wrocław dla 8 tys. mieszkańców. Na skrzyżowaniu Frankfurter Str. i Heller Str. (teraz Lotnicza i Na Ostatnim Groszu) stała karczma Ostatni Grosz. W 1865 r. (sensacja!) na Gądowie wylądował balon z kilkoma pasażerami. W 1906 defiladę wojskową odbierał tam cesarz Wilhelm II z zaproszonym gościem – Winstonem Churchilllem.

Wiedzą na Gądowie

Mieszkańcy osiedla na zachodzie Wrocławia mają się czym pochwalić. Dzięki ich pomysłowości i determinacji na Gądowie-Popowicach Półd. kilka tygodni temu oddano do użytku boisko do dyscyplin wrotkarskich. Tuż przy tym obiekcie można odetchnąć w ogrodzie deszczowym, który pochłania wodę i... smog. Powstało tu też nowe Centrum Obsługi Mieszkańca w Magnolia Park przy ul. Legnickiej 58.

Redakcja

Jak to często bywa, dobre pomysły biorą się z pasji. Ta połączyła wrocławskie środowiska sportowe: klub łyżwiarsko-hokejowy Wataha, zawodników lacrosse'a i klub roller derby. Ta ostatnia dyscyplina, mało znana w Polsce, to kilkuminutowe wyścigi na wrotkach. Fani sagi o rodzinach Kargulów i Pawlaków mogą kojarzyć ten sport z trzeciej części „Samych swoich” – „Kochaj albo rzuć”. Shirley, bratanica Pawlaka, była zawodniczką roller derby.

Rolkowisko: ul. Lotnicza 72

– Chcieliśmy stworzyć takie miejsce, gdzie wszystkie te i nie tylko te dyscypliny będą mogły się spotykać, a zawodnicy trenować i grać. Dlatego postanowiliśmy

złożyć stosowny projekt do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – opowiada Łukasz Komar, lider projektu, prywatnie architekt, mieszkaniec osiedla. Pomysł okazał się strzałem „w dziesiątkę”. Bez problemu udało się uzyskać wymaganą liczbę głosów i projekt trafił do realizacji. Budowę koordynowało Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław. Na początku października br. rolkowisko zostało otwarte, od listopada działa też już oświetlenie toru.

Rowerowa piłka w modzie

Koszt to prawie **2,4 mln zł**. Jak mówi Maciej Fedorczyk z MCS, rolkowisko ma dokładne wymiary boiska do hokeja, 60x28, do tego, dla bezpieczeństwa, bandy, łuki i siatki. – To prawdopodobnie ewenement na skalę kraju

– dodaje Łukasz Komar. Ci, którzy chcą pograć w hokeja na rolkach, po prostu ustawiają sobie bramki i rozgrywają mecze. – Projekt miał być ekologiczny, na to stawiamy, a więc nawierzchnia toru jest zrobiona ze specjalnego tworzywa, które nie zatrzymuje wody. Tę zbiera wybudowany tuż obok ogród deszczowy. – Miejsce, gdzie jest dużo roślin, zatrzymuje wodę, ale pochłania też smog – wylicza Fedorczyk. Mimo mało sprzyjającej aury fani niszowych dyscyplin co rusz pojawiają się tam, by grać np. w bike polo. – To gra w piłkę na rowerach.

Wcześniej fani tego sportu spotykali się na tzw. pl. Społecznym, teraz grają na Gądowie – cieszy się Łukasz Komar.

Centrum Obsługi Mieszkańca w CH Magnolia Park, ul. Legnickiej 58.

Gądów – Popowice Południowe w liczbach

EDUKACJA

2677

dzieci uczęszcza do 5 żłobków, 6 przedszkoli i podstawówek

1670

uczniów chodzi do trzech podstawówek: SP 38, SP 65 i SP 118

ZIELEŃ

4,2 mln zł

rewitalizacja terenów zielonych, nowe place zabaw

1,7 mln zł

Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym – I-IV etap

INFRASTRUKTURA

4,9 mln zł

przebudowa ul. Bajana, remont peronów autobusowych i przejść

4 mln zł

utworzenie nowego COM UMW w CH Magnolia, ul. Legnicka 58

SPORT

4,8 mln zł

obiekty sportowe przy ul. Horbaczewskiego i Lotniczej

2,4 mln zł

Rolkowisko: hokej na rolkach, bike polo, roller derby, lacrosse

e: sport to zdrowie

nicka 58

PILCZYCE – KOZANÓW –
POPOWICE PŁN.GĄDÓW –
POPOWICE PŁD.

Y DWÓR

Rolkowisko, ul. Lotnicza 72 – hokej na rolkach

Ekologia w grze

Osiedle jest prawdziwym zagłębiem obiektów sportowych. Ul. Lotnicza 72 to nie tylko rolkowisko – to kompleks sportowy z prawdziwego zdarzenia. Można tam pograć w piłkę nożną, koszykówkę, tenisa. Obiekt ma teraz nowy ekologiczny budynek sanitarno-szatniowy (patrz podpis pod zdjęciem). – Stadion „Lotnicza” jest szalenie popularny wśród mieszkańców tej części Wrocławia. Nowe szatnie i sanitariały to odpowiedź na zapotrzebowanie fanów kultury fizycznej, których ciągle nam przybywa – mówi Fedorczyk. Koszt inwestycji to **1 mln 240 tys. zł.**

Urząd jeszcze bliżej

Osiedle ma też od tego roku nowe Centrum Obsługi Mieszkańca. Znajduje się ono w CH

Magnolia przy ul. Legnickiej 58, na I piętrze, tuż obok ruchomych schodów. W 31 stanowiskach czekają specjaliści, którzy pomogą wyrobić dowody osobiste i rejestracyjne, a także załatwić sprawy meldunkowe. COM wyposażony jest w pętle indukcyjne dla osób niedosłyszących, a także w stanowiska dla osób niepełnosprawnych. COM czynny pon.–pt. w godz. 9–18 i w sb. w godz. 9–16.

tnia stadionu Lotnicza: drewniana elewacja, wentylacja zatrzymuje ciepło

MCS WROCLAW

Osiedle pełne międzynarodowych sław

Gądów może poszczycić się wizytami światowych sław. Przykład? Choćby Pablo Picasso czy Irena Joliot-Curie.

Wszystko za sprawą dawnego lotniska, na którym lądowali odwiedzając Wrocław. To właśnie na nim gen. Mirosław Hermaszewski, jedyny Polak, który widział Ziemię z kosmosu, zdał teoretyczny egzamin z lądowania.

– Pierwszy raz zobaczyłem je mając 6 czy 7 lat. Je-chałem z Wołowa do Wrocławia, żeby ściągnąć gips ze złamanej ręki. Skradło mi serce na zawsze – wspominał w ostatniej rozmowie z nami przed śmiercią.

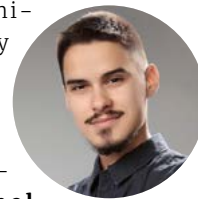

gen. Mirosław Hermaszewski
(15.09.1941 – 12.12.2022)

WIKIPEDIA (2)

Rada osiedla

Przewodniczący Rady Osiedla Gądów Popowice Południowe **Kornel**

Kończyk zaprasza wszystkich zainteresowanych sprawami osiedla mieszkańców do biura rady przy ul. Lotniczej 22.

Najbliższe dyżury radnych zaplanowano w następujących terminach: 16 stycznia, 13 lutego i 13 marca w godz. 18–19. Telefon do siedziby RO: 71 351 90 01, e-mail: gadow@osiedla.wroclaw.pl.

Strażnik osiedlowy

Grzegorz Adamczyk, kierownik Referatu Strażników Osiedlowych Wrocławia, to osiedlowy strażnik Gądów-Popowice Południowych. Można do niego dzwonić pod nr: 608 494 883 w godzinach 7–14 lub napisać pod adres: straż@smwroclaw.pl.

W sprawach pilnych należy dzwonić do Dyżurnego Straży Miejskiej Wrocławia 986. Dyżur pełniony jest 24 h na dobę.

Mają trzech dzielnicowych

Gądów-Popowice Południowe to rejon działania komisariatu Wrocław-Fabryczna. Dzielnicowi tego osiedla to: mł. asp. **Jacek Brzeziński**, tel. 601 703 075, e-mail: dzielnicowy.fabryczna10@wroclaw.wr.policja.gov.pl, asp. szt. **Robert Przytuła** tel. 601 702 937, e-mail: dzielnicowy.fabryczna6@wroclaw.wr.policja.gov.pl, asp. **Paweł Karkocha**, tel. 601 703 582, e-mail: dzielnicowy.fabryczna7@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Do którego się zwrócić? Najlepiej sprawdzić na wroc.city/ **Dzielnicowi Gądów-Popowice-Południowe** – tam wypisane są ich rejony służbowe.

Następne osiedle:
Księżę

Zakład Biologii Człowieka szuka mężczyzn 50 plus

Zespół badaczy Zakładu Biologii Człowieka Uniwersytetu Wrocławskiego sprawdza związek między stanem zdrowia mężczyzn w wieku od 50 do 60 lat a cechami zależnymi od testosteronu. Przeczytaj, co dokładnie badają naukowcy i jak dołączyć do programu, by zbadać swoją kondycję biologiczną.

Mirka Kuczkowska

Prace już trwają. Nabór rozpoczął się pod koniec listopada, ale będzie trwał, aż zespół przebadają 200 mężczyzn. Każdy uczestnik przejdzie kompleksowe i bezpłatne badania stanu zdrowia.

Pierwszy etap: badania właściwe

Badania wykonywane są od wtorku do czwartku w godzinach 7–11 przy ul. Przybyszewskiego 63. Podczas spotkania uczestnika czeka:

- pobranie próbki krwi
- wymaz z nosa i gardła
- pomiary ciała
- testy wydolnościowe
- inne badania oceniające m.in. stan tętnic obwodowych, wiek biologiczny skóry, gęstość kości i tempo podstawowego metabolizmu.

– W ramach badań oceniane będą też parametry głosu, ponieważ chcemy zbadać zależność między jego barwą a poziomem testosteronu – mówi dr Agnieszka Żelaźniewicz, członkini zespołu badawczego Zakładu Biologii Człowieka.

Jeśli masz powyżej 50 lat i ciekawi cię twój stan zdrowia, zgłoś się na badania prowadzone na uniwersytecie

Oprócz tego, zostanie też wykonane zdjęcie twarzy i przeprowadzony wywiad ankietowy.

Drugi etap: wizyta u stomatologa

Po badaniach ogólnych uczestnicy odbędą wizytę u stomatologa. Darmowy przegląd uzębienia

zostanie podsumowany planem leczenia. Uczestnik nie musi jednak kontynuować leczenia.

Trzeci etap: przekazanie wyników

Ostatni etap badań to spotkanie, podczas którego uczestnik dostanie komplet wyników. To m.in.

próby wątrobowe, poziom cholesterolu, glukozy i insuliny, elektrolitów czy kwasu moczowego. A także poziomy hormonów: testosteronu, kortyzolu, hormonu wzrostu, hormonów tarczycy i tkanki tłuszczowej i poziom witaminy D. Zostaje też powtórzone badanie krwi na obecność gronkowca.

Jak przystąpić do badania?

Do badań mogą zgłaszać się mężczyźni w wieku 50–60 lat, którzy:

- nie mają rozrusznika serca
- nie cierpią na schorzenia neurologiczne
- nie wykryto u nich chorób genetycznych i nowotworów
- nie mają wad wrodzonych
- nie zdiagnozowano u nich przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Aby wziąć udział, należy wypełnić krótką ankietę na stronie wroc.city/BadanieUWr. Zespół badawczy Zakładu Biologii Człowieka skontaktuje się jedynie z osobami, które zakwalifikują się do udziału w badaniu. W razie pytań można pisać na adres: badania.50p@uwr.edu.pl.

Można też na NFZ

Podobny zakres badań można też wykonać w ramach programu NFZ Profilaktyka 40 plus. Aby skorzystać z tych badań, należy wypełnić ankietę na Internetowym Koncie Pacjenta, poczekać na e-skierowanie, wybrać placówkę i umówić termin badania.

Drzewka pełne dobrych życzeń od uczniów na święta

Uczniowie IV LO podczas wspólnego ubierania drzewek 6 grudnia

Uczniowie IV LO przy ul. Stacha Świstackiego kolejny raz sprawią radość innym. 6 grudnia w ramach kampanii Wrocław bez Przemocy wspólnie ubierali choinki i wieszali na nich życzenia.

Paulina Falkiewicz

Każda klasa wybrała miejsce, do którego chce przekazać swoje świąteczne drzewko. Choinki trafią m.in. do Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, parafii św. Mateusza, szpitala onkologicznego czy do prezydenta Jacka Sutryka.

To element miejskiej kampanii Wrocław bez Przemocy, która w tym roku poświęcona jest dzieciom. Mali wrocławianie zostali zapytani, co jest dla nich ważne, czego oczekują od dorosłych. Odpowiedziały na plakatach i w filmikach. Szczegóły kampanii na stronie www.wroclaw.pl/bez-przemocy.

– Akcja ubierania choinek związana jest z dobrymi relacjami – a 2022 to był właśnie rok dobrych relacji. W zeszłym roku sprawiliśmy nią dużo radości, dlatego z okazji tegorocznych mikołajek, chcieliśmy ją powtórzyć i zanieść dobre słowo osobom samotnym czy dzieciom z zaprzyjaźnionych instytucji i placówek – mówi Agnieszka Kucharska, opiekunka samorządu uczniowskiego w Liceum Ogólnokształcącym nr IV i koordynatorka akcji.

A co myślą o tej świątecznej inicjatywie uczniowie? Sprawdzamy.

Marta, kl. 1h: Cieszę się, że taka akcja powstała w naszej szkole, ponieważ możemy złożyć ży-

czenia różnym osobom i zrobić coś dobrego na święta.

Aleksandra, kl. 3e: Mamy w klasie osoby z Ukrainy, dlatego postanowiliśmy napisać życzenia w języku ukraińskim, żeby pokazać, że się solidaryzujemy. Są to ciepłe życzenia świąteczne.

Paula, kl. 3c: Drzewko z życzeniami jest wręczane m.in. do domów dziecka czy domów starców. Chcemy, żeby każdy spędził te święta jak najlepiej, bo jest to magiczny czas, w którym trzeba dzielić się dobrem.

➤ **Galerię choinek zobaczysz na stronie wroc.city/Choinki4LO**

Wrocławska Nagroda Artystyczna wręczona

Grzegorz Mazoń i Łukasz Twarkowski w kategorii teatr, sopranistka Ewa Vesin w kategorii muzyka poważna, zespół Bluszcz w kategorii muzyka rozrywkowa i Lech Twardowski w kategorii sztuki wizualne – to laureaci Wrocławskiej Nagrody Artystycznej za sezon 2021/2022.

Redakcja

Wrocławską Nagrodę Artystyczną otrzymują artyści w szczególny sposób zasłużeni w minionym sezonie w czterech kategoriach: teatr, muzyka poważna, muzyka rozrywkowa oraz sztuki wizualne.

Teatr

Grzegorz Mazoń za wszechstronny talent muzyczny i aktorski, którym od lat wzbogaca wrocławskie życie teatralne, czego kolejnym dowodem jest „Kulka” we Wrocławskim Teatrze Lalek.

Łukasz Twarkowski za reżyserię spektaklu „Rothko” w Dailes Theatre w Rydze, inscenizacyjny majstersztyk, z już jedenastoma nominacjami do teatralnych nagród w Łotwie. Za kształtowanie nowego języka teatru, opisującego doświadczenie człowieka w świecie zdominowanym przez

Uroczyste wręczenie Wrocławskiej Nagrody Artystycznej odbyło się 12 grudnia w NFM przy pl. Wolności 1

nowe technologie oraz za promocję Wrocławia w całej Europie.

Muzyka poważna

Sopranistka Ewa Vesin – za doskonałą Toscę, którą uwodzi publiczność światowych scen operowych, także w spektaklu Opery Wrocławskiej.

Muzyka rozrywkowa

Zespół Bluszcz (Jarosław Zagrodny i Roman Zagrodny) za pio-

senki, których refreny zapadają w pamięć, sprawne korzystanie z kanonów rodzimej muzyki rozrywkowej i rozpoznawalny, nieustannie rozwijany styl, który składa się na album „Nowy pop”.

Sztuki wizualne

Lech Twardowski – za konsekwentną postawę twórcy programowo niezależnego, a w szczególności za dzieło „Czarne na czerni” – monumentalną instalację wystawioną w Centrum

Sztuk Performatywnych Piekarnia, będące oryginalną syntezą wieloletnich poszukiwań spójnego uniwersum sztuk pięknych, performatywnych i medialnych.

Nagrody po 10 tys. zł i pamiątkowe grafiki 12 grudnia w NFM wręczył wyróżnionym prezydent Wrocławia Jacek Sutryk.

Podczas uroczystości wystąpił Piotr Alexewicz, laureat ubiegłorocznej edycji w kategorii muzyka poważna.

Pasporty Polityki

Wrocławscy artyści – reżyserka filmowa Agnieszka Smoczyńska, reżyser teatralny Jakub Skrzywanek i muzyk Mrozu znaleźli się wśród nominowanych do Paszportów Polityki 2022. Zwycięzców w siedmiu kategoriach poznamy we wtorek 17.01.2023. Nagrody zostaną wręczone po raz 30. podczas gali w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej i na antenie TVN. Więcej na wroc.city/Paszporty22.

„IO” nagrodzony

Film o podróży uratowanego z cyrku osiołka zachwycił jurorów Europejskich Nagród Filmowych i studentów z całej Europy. Pierwsi przyznali nagrodę Pawłowi Mykietynowi za muzykę do „IO”, drudzy (studentenci z 25 europejskich ośrodków akademickich) nagrodzili „IO” jako najlepszy obraz. Miasto Wrocław współfinansowało produkcję filmu Jerzego Skolimowskiego.

Kup szkło i ceramikę

Targi „Uwaga Szkło i Ceramika vol. 3” w galerio-kawiarni Sztuka na Miejsu (ul. Łaciarska 4) to okazja do zakupu dla siebie lub na prezent: biżuterii, kubków, filiżanek, szklanek, kieliszków, wazonów i dekoracji czy rzeźb stworzonych ze szkła i ceramiki przez studentów i absolwentów jednego w Polsce Wydziału Ceramiki i Szkła na Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu. Targi odbędą się 17 i 18.12 w godz. 10–20.

Wystawa Jarodzkiego

W Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia (ul. Księcia Witolda 62–67) otwarto wystawę Konrada Jarodzkiego. „Mrok czasu – światło przestrzeni” to prawie 150 prac pochodzących z kilkunastu cykli. Wystawę można oglądać do 14.01.2023, w śr. w godz. 12–18, czw. 12–20, pt. i sb. 12–18. Orowadzanie kuratorskie 15.12 o godz. 18. Wstęp jest wolny.

Hala jak malowana

Utalentowana artystka Gosia Kulik stworzyła cykl świetnych ilustracji i obrazów ze scenami z życia wrocławskiej Hali Targowej. Od 9 grudnia będzie można je zobaczyć w Cafe Targowa.

Mariola Szczyrba

Skowronek krążący nad stoiskiem z mięsem, kwiaciarz pijący kawę wśród bukietów, miejsca, gdzie dla mody traci się głowę – tak Halę Targową widzi wrocławska artystka Gosia Kulik.

– W Hali Targowej we Wrocławiu jestem niemal codziennie. Przechadzam się pomiędzy stoiskami, podsluchuję i obserwuję – mówi artystka. I dodaje: – Hala jest dla mnie niezgłębionym źródłem reminiscencji z przeszłości, mnóstwa niezwykłych detali, schowków. To taki manifest-metafora wolności, bez tej całej inżynierii

estetycznej, królującej w supermarketach, gdzie wszystko robi się pod dyktando z góry.

Zachwyca ją szyld na kiju od miotły koło stoiska z kawą, reklamy, które niczego nie reklamują, stare megafony i latające nad stoiskami ptaki. Podkreśla, że nie chciała szczegółowo zgłębiać historii hali, ale oddać na obrazach szczególnie klimat, który tu panuje.

Wystawę „Mięso, kwiaty i śpiew ptaków” od 9 grudnia zobaczymy w Cafe Targowa w Hali Targowej, od stycznia 2023 w Klubokawiarni Recepta przy ul. Ruskiej.

Метод ефективної допомоги біженцям. Проект із підготовки осіб, які бажають працювати в ІТ-галузі

Проект «Нова Ти і Новий Ти – для відновлення України» („Tu nowa, Ty nowy – dla Ukrainy odnowy”) – це навчальний проект, що дозволяє здобути цінні знання і досвід в ІТ-галузі. Проект адресований головно особам, які приїхали до Польщі у зв'язку із війною.

Автори програми стверджують, що це метод мудрої допомоги. З одного боку, проект задовольняє потреби українців, які приїхали до Вроцлава та допомагає знайти працівників польським фірмам, що працюють в ІТ-галузі. З іншого боку, проект скерований у майбутнє, оскільки гарантуватиме Україні кадри, що допоможуть у післявоєнній відбудові України.

Шанс на гідне та незалежне життя в Польщі

Проект стартував 8 серпня ц.р., його втілює у життя вроцлавська фірма «Hirely», а підтримують проекти банки «Credit Agricole» і «Santander Consumer Bank», а також Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕВ Edukacja» (ТЕВ Освіта). Проект підтри-

мує також Invest in Wrocław, що пов'язаний із Агенцією розвитку Вроцлавської агломерації. Більша частина капіталу Агенції належить до міста Вроцлава.

Йдеться про те, щоб дати вудочку замість риби

Ідея проекту народилася в головах співпрацівників компанії «Hirely», що спеціалізується в

ІТ-галузі. Філіп Майхровський, голова компанії та автор ідеї вважає, що польські фірми (зокрема такі, де потрібні інформатики), мають багато проблем, якщо йдеться про

набір відповідного персоналу. Процес відбору, під час якого компанії ІТ-галузі знаходять відповідного працівника, може тривати навіть декілька місяців. Це поглинає дуже багато фінансових ресурсів та енергії команди рекрутингу.

У рамках проекту його учасники отримують відповідні компетенції, вивчають мови програмування та тестування. Проект складається з трьох етапів, а на закінчення учасники отримують сертифікат, що підтверджує отримані вміння та навички. Учасниками проекту є громадяни України, але його автори вважають, що він не повинен бути зачинений на поляків. Отже, громадяни Польщі також беруть активну участь у проекті.

➤ Детальніше читайте на сайті: hirely.pl

2-річчя Інституту Прав Мігрантів. Тиждень безкоштовних тренінгів для біженців та мігрантів

Фундація Україна запрошує на день народження Інституту Прав Мігрантів. У рамках заходу відбувається тиждень безплатних лекцій. Вхід вільний, але за попередньою реєстрацією.

З чого все починалося?

Два роки тому був створений Інститут Прав Мігрантів – незалежна інституція, яка комплексно займається потребами мігрантів та мігранток, а також біженців та біженок.

Вже 2 роки поспіль ми консулюємо мігрантів та мігранток, які проживають не лише у Вроцлаві, але й по всій Польщі.

Цей рік був дуже продуктивним для інституту прав мігрантів. Надано консультації для більш ніж 19 000 осіб.

Розклад заходів

- 14.12.2022 о 17.00 – тренінг адвокати Анжеліки Вуйчик на тему: «Розлучення та отримання аліментів у Польщі»;
- 15.12.2022 о 17.00 – тренінг

юриста Дмитра Швеця на тему: «Актуалізація в процесі легалізації»;

- 16.12.2022 о 17.00 – ІПМ EXPO, урочистості + кінопоказ.

Посилання на форму для запису: <https://tiny.pl/wf9nm>

Про ІПМ

Команда ІПМ складається з досвідчених юристів, фахівців з профорієнтації та психологів. Послуги надаються 4 мовами: польською, українською, англійською та російською. Крім того, експерти мають міграційний досвід, що додатково гарантує особливе розуміння потреб та очікувань клієнтів.

Діяльність інфо пункту полягає у наданні інформаційної підтримки мігрантам та біженцям у сфері легалізації перебування, пошуку роботи, розв'язання побутових питань.

У Вроцлаві створено 17 Зупинок Обігріву

Це пункти, де можна зігрітися та провести час. Тут усі охочі можуть випити чаю, скористатися бібліотекою та пограти в настільні ігри

Безкоштовні зупинки будуть працювати всю зиму. Люди, які потребують додаткової підтримки, можуть зв'язатися з координаторами пунктів. У разі кризової ситуації допомогу надають також соціальні працівники Міського Центру Соціального Захисту (MOPS).

Заборонено приносити та вживати алкоголь.

Адреси пунктів:

- ул. Piłsudskiego 105 (Dworzec Główny) – два пункти
- ул. Prądzyńskiego 39A
- pl. Świętego Macieja 5A
- ул. Fryderyka Chopina 9A

- ул. Serbska 5A
- ул. Grabiszyńska 236A
- ул. Legnicka 65
- ул. Chociebuska 4-6
- ул. Rękodzielnicza 1
- ул. Swojczycka 118
- ул. Krzywoustego 286
- ул. Litewska 20
- ул. Rybnicka 39-41
- ул. Maxa Berga 9
- pl. Świętojański 1
- ул. Pszczelarska 7

2 РІЧНИЦЯ
INSTYTUTU PRAW MIGRANTÓW

12-16 GRUDNIA 2022

ТИЖДЕНЬ БЕЗКОШТОВНИХ ЛЕКЦІЙ ДЛЯ МІГРАНТІВ ТА БІЖЕНЦІВ

відскануй код та долучайся до заходів

📍 Ruska 46A/201, Wrocław

Dawid Murek: doświadczenie procentuje

Mają najmniej straconych setów w siatkarskiej I lidze, najlepszy stosunek setów i małych punktów. Prowadzą w tabeli. Wydaje się, że Chemeko-System Gwardia Wrocław w końcu trafiła na swoją drogę do zwycięstw. Jaki złoty środek znalazł ich trener Dawid Murek, niegdyś gwiazda siatkarskiej reprezentacji Polski? O to pyta Michał Sałkowski.

Chemeko-System Gwardia Wrocław jest liderem siatkarskiej I ligi. W 13 meczach odniosła już 10 zwycięstw. Jak wygrywa, to zazwyczaj przekonująco, nie wystawiając nerwów kibiców na próbę, nie grając tie-breaków. Co jest powodem dobrej formy Pana drużyny?

Nie ma znaczących zmian co do metod treningu. Mam przekonanie, że za dobrymi wynikami stoi fakt, że trafiliśmy na dobry zespół ludzi, na fajne osobowości, które rozegrały sporą liczbę meczów na parkietach i PlusLigi, i I ligi. To doświadczenie procentuje. A do tego jest niezła ekipa młodych walczących śmiało o swoje minuty na parkiecie: libero Marcel Chmielewski czy Tytus Nowik, który ostatnio zdobywał sporo punktów zagrywką, próbował swoich sił w ataku, a w przyszłości ma mieć swoje miejsce w roli przyjmującego. To dobry prognostyk na kolejne mecze Gwardii.

Czy dobre wyniki sprawiają, że Wasze myśli sięgają już do play-offów, a docelowo też do PlusLigi? Powiedzieliśmy sobie przed sezonem, że najważniejsze jest dla nas każde kolejne spotkanie. Nie sięgamy w przyszłość za daleko. Nie wyciągamy słowa „awans” na pierwszy plan. Oczywiście – to nasze

Dawid Murek, trzykrotny mistrz Polski, trener Gwardii Wrocław

marzenie, do niego będziemy dążyć. Chcemy robić swoją dobrą robotę. W tabeli jest duży ścisk. Sześć zespołów jest bardzo blisko siebie.

Metoda „krok po kroku” ma się okazać tą najskuteczniejszą przy tak wyrównanej stawce?

Każde kolejne spotkanie jest najważniejsze. W przyszłość za daleko nie wybiegamy, bo to może przeszkodzić w zrealizowaniu celów. Wda się jakaś niepotrzebna presja. A tak, robimy swoje. Liga jest wyrównana, każdy może urwać punkty każdemu.

Czy indywidualnie, któryś z zawodników jest dla trenera dużym zaskoczeniem na plus?

Zawsze patrzę na całą grupę i tak postrzegam nasze wyniki. Nie ma pierwszej i drugiej „szóstki”. Zawodnik, w danej chwili będący poza grą, może stać się naszą wartością dodaną.

A co zmieniło się w samej siatkówce od czasów, kiedy Pan był zawodnikiem?

Dużo się zmieniło, jeżeli chodzi o przygotowanie motoryczne zawodników. Za moich czasów nie było trenerów przygotowania motorycznego.

Przypominają się anegdoty o tym, że na treningach do ataku skakało się z ciężarkami w kieszeniach...

A teraz rola trenera przygotowania motorycznego jest nie do przecenienia, indywidualne rozplanowanie obciążeń jest kluczem. Jeden zawodnik nie wykona pewnego zadania na takim samym pułapie co inny. Ma swoje ograniczenia, ma swój przebieg zdrowotny. Staramy się odpowiednim treningiem rozwijać te najlepsze cechy. Wszystko bardzo intensywnie się rozwinęło. To zmiany na plus.

Akademia czeka na młodych piłkarzy

Twoje dziecko nieźle kopie w piłkę i chce zostać piłkarzem? W niedzielę, 18 grudnia, pod balonem Olimpijski FC przy al. Paderewskiego 35 zostanie przeprowadzony zimowy nabór do zespołów dziecięcych Akademii Piłkarskiej Śląska Wrocław.

Mateusz Lubański

Do naborów zaproszeni są wszyscy chętni, a najbardziej perspektywiczni zawodników wyselekcjonuje sztab szkoleniowy Akademii Piłkarskiej Śląska Wrocław.

– Jesteśmy aktualnie największym klubem w Polsce, jeśli chodzi o struktury szkolenia i liczbę występujących męskich i żeńskich zespołów w centralnych ligach PZPN. Najważniejszym efektem pracy akademii mają być w przyszłości zawodniczki trafiające do naszej drużyny Ekstraligi oraz zawodnicy do zespołu z Ekstraklasy – mówi Krzysztof Paluszek, dyrektor ds. rozwoju sportowego klubu, stojący na czele akademii.

Akademia Śląska czeka na zawodników urodzonych w latach 2010-2017

W ostatnim roku zespoły z powodzeniem rywalizowały w wielu ogólnopolskich i międzynarodowych turniejach. Sukcesy odnosi również najstarszy rocznik w akademii, czyli juniorzy starsi. W 2019 roku wywalczyli wicemistrzostwo Polski, a w 2021 zajęli trzecie miejsce w kraju. Ponadto drużyna U15

Śląska Wrocław została jesienią najlepszym zespołem swojego makroregionu. – Dla młodych sportowców to szansa na sprawdzenie swoich umiejętności na tle rówieśników, ale również na dołączenie do rodziny Śląska Wrocław – zaznacza Wojciech Pawłowski, koordynator piłki dziecięcej w Akademii WKS-u.

Aby zapisać młodego sportowca na trening testowy, wystarczy wypełnić formularz, znajdziecie w nim też harmonogram naborów wg roczników (**wroc.city/NaborDoAkademii**). Podczas zajęć dziecko powinno mieć ze sobą strój sportowy, obuwie do gry na trawie i podpisany napój. Pytania należy kierować w wiadomości e-mail na adres nabory@slaskwroclaw.pl.

Tydzień w skrócie

Koszykarski WKS pokonał na wyjeździe Trefl Sopot 88:74 w meczu na szczycie Energa Basket Ligi. Śląsk jest nadal jedyną niepokonaną drużyną w lidze. Dodatkowo Aleksander Dziewa został wybrany przez Energa Basket Ligę najbardziej wartościowym zawodnikiem w listopadzie.

Kolejny wielki sukces na koncie klubu **ŚWIT Wrocław!** Tym razem w roli głównej koszykarki ze stolicy Dolnego Śląska, które zostały mistrzyniami Polski Nieśłyszących!

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

Energa Basket Liga:
17.12, godz. 17.30, Hala Orbita,
WKS Śląsk Wrocław – Suzuki Arka Gdynia
(Polsat Sport Extra)

Energa Basket Liga Kobiet:
18.12, godz. 19, Wielofunkcyjna Hala Sportowa AWF,
Ślęza Wrocław – Basket 25 Bydgoszcz (EMOCJE TV)

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
14.12, godz. 17,
WKK Sport Center,
WKK Wrocław – Decka Pelplin (EMOCJE TV)

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
14.12, godz. 18,
Polonia Bytom – **WKS Śląsk II Wrocław** (EMOCJE TV)

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
17.12, godz. 20,
Miasto Szkła Krosno – WKK Wrocław

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
18.12, godz. 20,
Hala Kosynierka,
WKS Śląsk II Wrocław – Enea Basket Poznań (EMOCJE TV)

siatkówka

TAURON Liga: 17.12, godz. 19,
Budowlani Łódź – **#Volley-Wrocław**

TAURON 1. Liga:
17.12, godz. 18, Hala Orbita,
Chemeko-System Gwardia Wrocław – Exact Systems Norwid Częstochowa

piłka ręczna

Liga Centralna: 17.12, godz. 18,
Grot Blachy Pruszyński Anilana Łódź – WKS Śląsk Wrocław

Targi świąteczne Bakalie w NOT 17.12

Targi Bakalie to świetna okazja do zrobienia prezentów gwiazdkowych dla siebie i swoich bliskich. 6. edycja targów skupia marki z całej Polski, a także rzemieślników działających lokalnie. Oprócz mody, dodatków i biżuterii, odwiedzający targi znajdą również naturalne kosmetyki, design – plakaty, grafikę i ceramikę. Wystawcy to m.in.: Bamba Concept,

BEATNIK & MALWA studio, Ceramic Story, Iwona Bator-Krzyśków, Jola Wołkiewicz Art, KAASKAS, KOCHARZ, Kuku Concept store, Matysiuk Design, METR85, NATURE OF SCENT, PIANA Organic Skin & SPA, Scents of home – świece sojowe, SOIL, Stick&Wolf, TARTARUGA, Wood Light, WILD OLIVE, Zakwas Studio, ZIĘBA VINTI. Wstęp jest wolny. Przyjdź 17 grudnia do NOT (ul. Piłsudskiego 74) w godz. 11-19. Więcej na targibakalie.pl/wroclaw.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna

Ewa Wapłak

Redaktor wydania

Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław

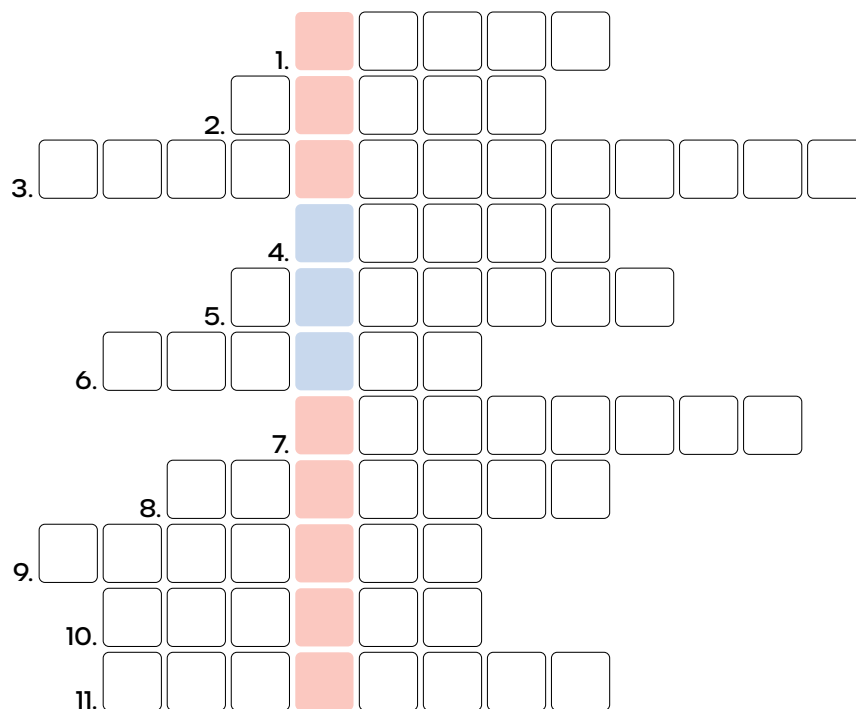
Kolęda Jest Kobietą: koncert w Odra Centrum 18.12

Kolęda Jest Kobietą to projekt, który tworzą cztery instrumentalistki: Kasia Pakowska – głos, bębny obręczowe, instrumenty perkusyjne i klawiszowe; Joanna Dudkowska – gitara basowa; Aleksandra Awuszevska – wolonczela; Małgorzata Marciniak – instrumenty perkusyjne. Od 2016 r. zespół występował na wielu scenach w Polsce, swymi koncertami

przypominając pierwotne znaczenie kolęd, które miały na celu sprowadzić dobry los na gospodarzy przyjmujących kolędników. Na ich koncertach gospodarzami jest publiczność i miejsce, w którym występują. 18 grudnia w Odra Centrum (Wybrzeże Słowackiego 5B) usłyszymy: Wśród nocnej ciszy, Lulajże Jezuniu, Gdy się Chrystus rodzi, Oj maluśki maluśki, Cicha noc czy Przybieżeli do Betlejem. Koncert potrwa od godz. 18 do 21. Bilety od 40 do 50 zł.

KRZYŻÓWKA NUMERU 112

- W tym kształcie są kubki na Jarmarku Bożonarodzeniowym we Wrocławiu.
- Prezent dla niegrzecznych dzieci, kupowany kiedyś w Przejściu Świdnickim.
- Muzeum, w którym, na corocznej wystawie czasowej, prezentuje się szopki wykonane przez dzieci.
- Zimowy sport uprawiany na osiedlowych górkach przez dzieci.
- Rozdaje prezenty i jest patronem jednej z wrocławskich ulic odchodzącej od Rynku.
- Ma aureolę, jest według wierzeń chrześcijan w niebie.
- Zwierzęta, które mieszkają we wrocławskim ZOO i mają bardzo dużo pracy w Święta Bożego Narodzenia.
- Drzewko, które w grudniu stawia się w domach.
- Najważniejszy kościół w diecezji, we Wrocławiu pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela.
- Uroczysty, ulicami miasta 6 stycznia, w święto Trzech Króli.
- Popularna nazwa kościoła, w którym znajduje się ruchoma szopka.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy ope-

ratora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **112.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki).

Na odpowiedzi czekamy do **21 grudnia** br. do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 28 grudnia br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu

do zdobycia są bluza, workoplecak i koc polarowy. Zwycięzcy z nr. 110 (hasło: Grzej z głową) to: pani Aneta (bluza z herbem Wrocławia), pani Jagoda (workoplecak) i pani Agnieszka (koc polarowy). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs